

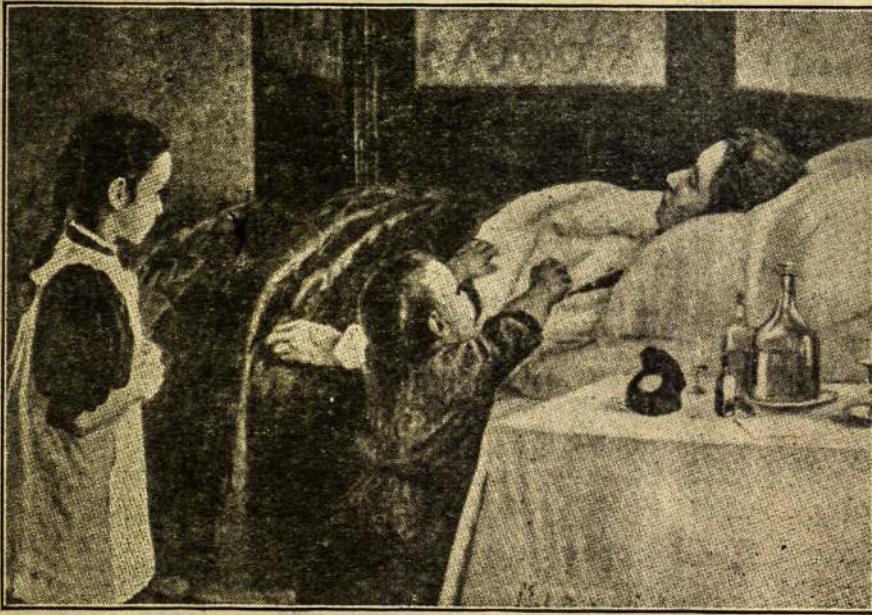
Metai VI.

BIRŽELIS-JUNE, 1922

No. 6

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

MAMYTE, PABUSK!...

KAINA 15c.

L. M. P. S. Finansinė Apyskaita.

UZ BALANDŽIO MĖNESI, 1922

Kuopa	Miestas.	Suma.
89	Milwaukee, Wis.	\$ .90
58	Chicago, Ill.	4.35
42	New Haven, Conn.	2.85
35	Bridgeport, Conn.	2.15
8	Lawrence, Mass.	4.65
10	Newark, N. J.	7.40
65	Rumford, Me.	3.60
21	Pittsburgh, Pa.	2.25
39	Monessen, Pa.	.90
30	Bridgewater, Mass.	\$2.40
22	Montello, Mass.	8.85
27	Cambridge, Mass.	1.35
108	W. Frankfort, Ill.	415
66	Los Angeles, Cal.	2.50
40	Lewiston, Me.	4.90
72	Kenosha, Wis.	1.50
49	Brighton, Mass.	3.05
61	Lowell, Mass.	2.70
13	So. Boston, Mass.	4.30
63	Naticoke, Pa.	5.40
122	De Kalb, Ill.	2.45
104	Muskegan, Mich.	.45
70	Racine, Wis.	1.50
8	Lawrence, Mass.	4.35
117	Westville, Ill.	1.05
37	Grand Rapids, Mich.	1.50
107	Bulpitt, Ill.	1.05
85	Nashua, N. H.	2.70
81	Chester, Pa.	1.05
16	Springfield, Ill.	3.30
123	St. Charles, Ill.	1.50
110	E. St. Louis, ll.	1.95
114	Zeigler, Ill.	3.30
47	Detroit, Mich.	9.15
120	Sheboygan, Wis.	.75
50	Gardner, Mass.	4.05
7	Schenectady, N. Y.	2.50
48	Wilkes-Barre, Pa.	3.45
113	Inkerman, Pa.	1.90
4	Elizabeth, N. J.	3.10
103	Moline, Ill.	2.40
86	Herrin, Ill.	4.20
35	Bridgewater, Conn.	1.15
111	Brooklyn, N. Y.	1.30
38	Paterson, N. J.	2.95
26	Rochester, N. Y.	9.30
119	Royalton, Ill.	1.50
36	Minersville, Pa.	4.50
109	Minden, W. Va.	.60
29	Chicago, Ill.	2.35
62	Shenandoah, Pa.	2.40
5	Rockford, Ill.	3.55
18	Hartford, Conn.	3.30
60	Pittsburgh, P.	1.50
91	Maspeth, N. Y.	9.15
93	Brooklyn, N. Y.	4.65
124	St. Louis, Mo.	1.50
15	Ansonia, Conn.	2.40
12	Waterbury, Conn.	5.20

100	Hudson, Mass.	4.40
102	New Kensington, Pa.	1.20
94	Benton, Ill.	1.65
23	Binghamton, N. Y.	2.25
2	Worcester, Mass.	6.00
71	Benld, Ill.	4.80
28	Baltimore, Md.	5.10
1	Brooklyn, N. Y.	16.95
118	Auburn, Ill.	1.80

Viso \$229.25

IŠLAIDOS

K. B. Karosiesei kelionės lėšos į LMPS. Pild. Komiteto posėdį	\$6.58
Viso išlaidų	\$6.58
Balansas Kovo mėn.	1,453.06
Iplaukė balandžio mėn.	229.25

Viso \$1,682.31

Išlaidų \$6.58

Gegužės 1 d. lieka izde \$1,675.73

O. Šimoliuniutė,
LMPS. Centro Sekrt.

A. V. Klimiutė,
LMPS. Centro Iždininkė.

A T S K A I T A

LIETUVIŲ POLITINIŲ KALINIŲ GELBĖJIMO FONDO

Nuo 2 d. Vasario iki Balandžio, 31 d.

L.M.P.S. 27 kp., Cambridge, Mass., per V. Kvietkauskienę	\$25.
LMPS. II Raj., So. Boston, Mass., per J. Sarapienę	\$25.
LMPS. 21 kp., Pittsburgh, Pa., per M. Janulionienę	\$10.
LMPS. 13 kp, So. Boston, Mass. per V. Kusdrošiuotę	\$10.
LMPS. 114 kp., Zeigler, Ill., per A. Filindienę	\$10.
LMPS. 44 kp., surinkta prakalbose, per A. Gribavičienę	\$24.08.
LMPS. 28 kp., surinkta d. A. Bimbos prakalbose	\$31.34.
Lietuvių Progresyvių Draugijų Sąryšis, New Kensington, Pa., per P. J. Martinkų	\$11.51.
ALDLD. 13 kp., per J. Bimbo	\$5.26.
LMPS. 45 kp., Bayonne, N. J., surinkta kuopos susirinkime per B. Lukaitienę	\$5.
LMPS. 21 kp., Pittsburgh, Pa., per M. Janulionienę	\$32.
ALDLD. 84 kp. iš izdo per drg. J. Dulkę	\$5.
LMPS. 38 kp. iš izdo per M. Alikonienę	\$5.

Prakalbose Detroit, Mich., per d. Genaitį \$15.

LMPS. iš izdo per d. Smulkštienę \$10.

Prakalbose Grand Rapids, Mich., per drg. K. Rasiką \$37.

ALDLD. 11 Apskr. ir prakalbose per d. J. Stakvilą \$20.60.

LMPS. 17 kp., Detroit, Mich. Narės aukojo kuopos susirinkime per d. C. Terzienę \$7.45.

LMPS. 86 kp., per d. O. Raurinaitienę \$10.

ALDLD. 205 kp., per d. K. Raciunas \$8.

LMPS. 23 kp. izdo per d. Žukienę \$10.

ALDLD. 148 kp. iš izdo per d. Sprindžiuną \$25.

Per prakalbas LMPS. 108 kp. ir iš izdo per M. Samulienienę \$74.97.

LMPS. 114 kp. prakalbose per d. F. Tilindienę \$11.55.

ALDLD. 7-to Apskr. konferencijoje laikytoj Brighton, Mass. delegatai suaukojo per d. K. B. Baniulį \$23.93.

ALDLD. ir LMPS. prakalbose, Montello, Mass., surinkta per d. Baniulį \$38.01.

ALDLD. 12 kp. surinkta prakalbose per d. J. Vaškevičių \$25.

ALDLD. 156 kp. aukojo iš izdo per d. J. Galavicką \$5.

Lietuvių Sąryšis Detroit, Mich., per S. Tvarijoną \$5

LMPS. 115 kp. iš izdo per d. O. Dargienę \$10.

ALDLD. 74 kp. iš izdo per d. K. Šukys \$10.

LMPS. 102 kp. iš izdo per d. O. Šukienę \$17.73.

L.D.L. ir LMPS. Pittston, Pa. surinkta prakalbose per D. A. Valinčius \$44.57.

ALDLD. 79 kp. iš izdo per d. M. Bacevičius \$7.40.

Iš Frankfort, ll, d. G. Gudauskas \$10.

ALDLD. 57 kp., prakalbose surinkta \$9.55.

Drg. Linonis aukojo \$1.

Per prakalbas ALDLD. 48 kp. ir LMPS. 38 kp. per d. M. Alikonienę \$18.

Viso aukų surinkta \$653.95.

Varde L.P.K.G.F. visiems aukojams tariame ačiu.

L.P.K.G.F. Sekr.
J. Bondžinskaitė.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor K. Petrikienė, Manager O. Šimoliuniūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI.

BIŽRELIS-JUNE, 1922

No. 6

ANGLIAKASIŲ KOVA

Jau netoli du mėnesiai kaip sunki angliakasių kova tęsiasi. Streikuojanti angliakasiai padarė milžinišką žingsnį organizavime neunijistų angliakasių. Iš 190 tūkstančių streikierių, randasi virš 75,000 neunijistų. Turbūt bus pirmutinis Jungtinėse Valstijose tokis milžiniškas angliakasių streikas. Visuose distriktuose angliakasiai skaitlingai rašosi į uniją. Pradžioje streiko buvo paskleista mintis apie atskiras sutartis, bet tas pasirodė netiesa. Angliakasiai pasiryžę kovą tęsti ligi jų reikalavimai bus išpildyti. Kuomet pas angliakasius pasirodė nesulaužomas pasiryžimas, tai ir kapitalo bernai suteikė darbininkams "koncesijų".

Kansas valstijoje, kuri yra pagarsėjusi savo industrijiniais įstatymais, gubernatorius Allen "pavelijo angliakasiams streikuoti vieną mėnesį laiko. Praslinkus paskirtam laikui visi, sulgy įstatymu, turi grįžti darban, bet... turbūt geraširdžiui gubernatoriui prisieis pratęst streikui laiką. Kansas valstijos mainieriai per paskutinius tris metus streikudavo, todėl jie ir dabar pasiryžę kautis ligi jų reikalavimai bus išpildyti.

"Didelės" Algos.

Anglies baronai ir jų pasamdyta spauda su visais klapčiukais, nuolat būnija, kad angliakasiai gauna milžiniškas algas..

Oficialiai raportai parodo, kad turtinguose anglies kalnuose abelna metinė mainierio alga siekia nuo 12 iki 15 dolerių savaitei. Sulyginus su dabartiniu pragyvenimu, tai pusbadis gyvenimas, bet nepaisant to, anglies baronai pasiryžo ir tokias algas nukapati ant 40 nuošimčių. Gaunant tokias algas, praslinkus keliom sunkios kovos savaitėms, angliakasiai atsidūrė bado glėbyje. Pirmiausiai iš West Virginijos mainieriai išsiunčia savo vaikučius į kitus miestus rinkt pašėlą. West Virginijos mainieriai ir dirbant jau šaukėsi pagalbos. Angliakasių vaikučiai ir jų motinos jau darbuojasi didmiesčiuose.

Moterys Streikierių Eilėse.

Praeitais metais Kansas valstijoje angliakasių moterys garbingai pasižymėjo kovoje su streiklaužiais. Dabartiniame streike ir kitų valstijų moterys ima anų pavyzdį. Kur vyram nepavyksta perkalbėti streiklaužius, tenais eina moterys su mažais kūdikiais ant rankų. Pittsburgho rajone, minios moterų atmaršavo prie Amend Coal Co., Collier, H. C. Frich Co. ir keleta kitų kasyklų, kur renkasi streiklaužiai, motinų minia streiklaužius išvaikė. Kurie jom pasipriešino, tie gavo pagalių, akmenų ir raudonų pipirų į akis. Šiame susirėmime dvi vadovės, Mary Redman ir Karoline Treke, likosi areštuotos.

Uniontown, Pa., 8 likosi areštuotos ir daugelis sužeistų. Čionai streikierių susirėmimuose su streiklaužiais pirmose eilėse stėjo moterys, į kurias valstijos kariuomenė nedrįso šaudyt.

*Anglijos Darbininkai Kviečiami
Pagelbon.*

Anglies baronai nesitikėjo susilaukti taip plataus streiko. Jie tikėjosi, kad unionistai ir streikuos, bet neunionistai parūpins ganėtinai anglies. Toji mintis juos suvylė. Streikas likosi veik visuotinas ir tas be galo sunkiai atsiliepė ant kitų industrijų. Pirmiausiai plieno, geležies ir plytų industrija daug kenčia nuo to. Kito išėjimo nėra, kaip tik išpildyt teisingus darbininkų reikalavimus arba gabentis anglį iš Britanijos. Kapitalistams maloniau parsigabent anglies ir tuomi streikierius badu priverst priimt nukramtytas algas. Kad užkirtus tam kelią, reikalinga Britanijos darbininkų parama. Amerikos Darbininkų Partijos pirmininkas pasiuntė Britanijos darbininkams per Britanijos Komunistų Partijos Sekretorių sekamą kablegramą:

Drauge — Amerikos Darbininkų Partija, kalbanti už karinguosius darbininkus Amerikos darbininkų klasėje, šaukiasi į Britanijos Komunistų Partiją, ragindama dėti visokias pastangas, kad apsaugojus pilną kooperuotę tarpe šių dviejų šalių darbininkų rėmime šios šalies didžiojo anglies kasėjų streiko, kuriame 600,000 darbininkų padėjo į šalį savo įrankius ir dabar stovi ne darbo lauke. Visi Britanijos angliakasiai, gelžkelių darbininkai, laivų liuduočiai ir jurininkai turi būti persergėti, kad nekastų anglies ir negabentų jos į Jungtines Valstijas. Britanijos darbininkai neturi skebauti, kenkdami savo broliams amerikiečiams. Pergalė Amerikos angliakasių jų dabartinėje istorinėje kovoje, bus ne tik triumfas del jų, bet

visiems šios šalies darbininkams ir visam tarptautiniam darbininkų judėjimui. Lai gyvuoja viso pasaulio darbininkų solidarybė!

Am. Darb. Partijos pirmininkas
J. P. Cannon.

Į šį atsisaukimą Britanijos angliakasiai atsakė:

“Britanijos angliakasiai netoleruos jokių artificialių priemonių, kurios bus vartojama padidinumui anglies iškasimo del eksporto (išvežimo užsienin), kuris prisidėtų prie sutriuškavimo Amerikos angliakasių kovos.”

Šiame streike darbininkai vėl persitiks. Kad laimėt kovą, reikia ne tik šalyj visas pramonės šakas sujungt, bet reikia turėt susisiekimus su tos pramonės darbininkais ir kitose šalyse. Angliakasių kovos laimėjimas turės didelę reikšmę ir del kitų industrijų darbininkų. Jeigu pavyktų sutriuškinti jų kovą, tuomet kapitalistai su pagelba teismų ir kitų priemonių eis toliau kramtydami algas ir naikindami unijų sąlygas. Mainieriai turi laikytis ligi galui, ligi jų reikalavimai bus išpildyti.

K. Petrikienė.

Lenkijos seimas nutarė įvest prisakintuosius teismus, į kuriuos bus įleidžiamos teisėjomis moterys.

Gelžkelių kompanijos pasiryžusios nukapot darbininkams algas ir pratęst darbo valandas nuo aštuonių ligi dešimčiai val. Raportai parodo, kad gelžkelio “Southern Pacific” kompanija laike 1920 m. atmokėjus nuošimčius, turėjo pelno 8,351,622 ir 1921 m. 30,800,000.

Plieno industrijoj paprasti “lėberiai” gauna 30 centų už darbo valandą. Tokios algos gimdo bolševikus.

Genuos Konferencijai Pasibaigus

Mislinčius.

Apie šešios savaitės atgal, Genuos mieste, Italijoje, prasidėjo pasaulio valstybių konferencija, kuri turėjo išrišti Europos ekonomikos klausimą. Kaip jau visiems žinoma, po-karinė Europos ekonominė padėtis buvo ir yra visiškai suirus: stoka duonos, stoka pramonės dirbinių ir tuomi patim laiku — stoka darbo. Padėtis, tiesiog, nepakenčiama, nes pasaulyje šiuo metu randasi apie dešimt milijonų bedarbių. Išalkę bedarbių milijonai yra tai pavojingiausias gaivalas valdančiajai klasei.

Buržujinės valstybės vis manė, kad jos pačios vienos, be Rusijos pagalbos, galės atsistoti ant kojų, kad jos galės atsteigti bent prieš-karinę padėtį, jeigu jau progreso ir nepadarys. Bet galiausiai jos įsitikino, kad be Rusijos pagalbos joms nepavyks tai padaryti. Todel Cannes'o suvažiavime sąjungininkai nutarė šaukti pasaulio valstybių konferenciją, kurion kviešti ir Tarybų Rusiją.

Tarybų Rusija aiškiai matė Sąjungininkų tikslus, kurių vedini jie kviečia Rusiją bendron konferencijon. Rusija žinojo, kad buržujinės valstybės ją kviečia konferencijon ne jos naudai, bet jų pačių (buržujinių valstybių) naudai ir pagalbai. Bet Rusija puikiai žino ir tai, kad jai pačiai reikalinga ne tik atstatyti blokados ir kontr-revoliucijos sugriautas ekonomines ūkis, bet jai taipgi reikia tą ūkį plėtoti ir koncentruoti, kad ji tinkamais pamatais galėtų ruošti kelią ateinančiam komunizmui. Reiškia pati viena, be techniniai išplėtotų kapitalistinių valstybių pagalbos, negali deramai ir ūmu laiku atlikti to milžiniško tvėrybos darbo: jai reikalingi ūkio įrankiai, pramonės mašinos ir susisiekimo įmonės. Rusija ir prieš karą veik visa tai imdavo iš užsienių. Dabar, apardyta ir taip jau buvus menka Rusijos pramonė—

nebegali pagaminti visa to, ko šalis reikalauja.

Kad gauti iš užsienių bent reikalingiausių sau dirbinių ir mašinų, savo pramonės bei ūkio atsteigimui, Rusija yra sąlygų verčiama duoti užsienių kapitalui koncesijų, daryti nusileidimų. Žinoma, tai darydama Rusija pasiryžusi vesti tas koncesijas taip, kad jos neužkenktų jos pamatiniam tvarkos dėsniui, kad nesugrąžintų atgal kapitalizmo, kurį Rusijos proletariatas revoliucijos keliu sunaikino. Jeigu koncesijos ir veda prie dalino kapitalizmo atsteigimo, tai tasai kapitalizmas yra visai kitos rūšies, negu tas, kokį mes, pavyzdžiui, matome Amerikoje. Rusijos kapitalizmas yra tai *valstybinis* kapitalizmas, o kadangi valstybė yra proletariato rankose, tai tasai kapitalizmas *negalės* pavergti darbininkų, nes patys darbininkai, per savo locną valstybę, tinkamai pažabos kapitalą. Reikia atminti ir tai, kad Rusija jau sustabdė koncesijų davimą kapitalui, nes tolimesnis tų koncesijų davimas gali pastatyti pavojun pačią darbininkų valstybę.

Ta minčia vaduodamos, Rusija atvažiavo ir Genuos konferencijon. Ji buvo pasiryžusi duoti užsienio kapitalui koncesijų, žinoma, tam tikrose ribose, ir gauti už tai sau techninės ir medžiaginės paramos. Bet gudrus kapitalistiniai politikieriai gerai suprato, jog davimas Tarybų Rusijai paramos, reiškia stiprinimą savo mirtino prieš, kuris galų-gale sunaikins patį kapitalizmą. Todel jie ir siūlė Rusijai paramą tokiomis sąlygomis, kurios statė pavojun pačią Tarybų valstybę: jie reikalavo pripažinti *privatinę nuosavybę*. Žinoma, Tarybų Rusija negalėjo pripažinti tai, ką ji pati su tokio sunkumu panaikino. Ir dėl šios tai priežasties Genuos konferencija paired.

Bet, kaip minėjome, kapitalistinėms valstybėms pačiomis grėšia bankruto pavojus, griuvimas, be Rusijos rinkų ir gamtinių turtų. Todėl jie (pasaulio kapitalistai) negali visiškai atsisakyti nuo Rusijos, nes ji jiems būtina reikalinga. Jie nesutaikę "dviejų principiniai skirtingų sistemų", bando jieškoti praktinių sugyvenimo būdų. Tam tikslui jie skiria tam tikrą ekspertų komisiją, kuri turės pateikti būdus, kuriais bus galima teikti Tarybų Rusijai pagelbą ir tuomi patim kartu patiem nors laikinai sustiprėti.

Kaipo tęsinys Genuos konferencijos neužbaigto darbo, įvyks kita konferencija Haagos mieste, Holandijoje, šių metų birželio 15 dieną. Kokias pasekmes duos Haagos konferencija, dabar negalima pasakyti. Bet aišku tas, kad pasaulio kapitaliz-

mas pasiryžęs jieškoti susitarimo būdų su Tarybų Rusija.

Šis vienas faktas jau parodo neapsakomai didelį Tarybų Rusijos moralį laimėjimą, nes netaip dar senas laikas, kada kapitalistinėms valstybėms visai nei kalbėti nenorėjo apie Tarybų valstybę, kaip tokią. Vienas tiktai tarimasis su proletarų valstybe jau yra neoficialiu jos pripažinimu.

Taigi mes nesuklydome, kada besierinant Genuos konferencijai pasakėme, kad mes neturime didelių iliuzijų, kas dėl apčiuopiamos naudos iš tos konferencijos. Mes sakėme, kad patsai konferencijos įvykimo faktas jau yra dideliu Tarybų Rusijos laimėjimu ir prisipažinimu prie bankruto kapitalistinių valstybių, nes metai ar du atgal, tos pačios valstybės nenorėjo nei kalbėti apie tokią konferenciją.

Moterys Darbininkės Lietuvos Katorgose

Lietuvos katorgose ir kalėjimuose sėdi šios moters-darbininkės, kurias buržuazinė valdžia uždariusi kankina savo baidiuose urvuose.

1. Arenaitė Adelė 23 m. iš Kupiškio, areštuota 20-I-21; nuteista 22-VI-21 m. 3 metams katorgos. Sėdi Šaulių katorgos kalėjime.

2. Bortkaitė Kastė, 17 metų amžiaus, iš Šiaulių, areštuota 15-XII-21; nuteista 16-VII-21 m. 2 metams katorgos. Sėdi Šiaulių katorgos kalėjime.

3. Merkytė Zosė, 17 m. amžiaus, nuo Kupiškio, areštuota 15-XII-20; nuteista 22-VI-21 m. 3 metams katorgos. Sėdi Šiaulių katorgos kalėjime.

4. Dikinaitė Antosė, 22 m. amž., nežinia iš kur; areštuota 15-I-21. Nuteista 3 metams katorgos. Sėdi Šiaulių katorgos kalėjime.

5. Briunaitė Marija, nuo Žeimelio, Pasvalio apskr. Areštuota 11-VII-21. Tardoma septintas mėnuo. Dar neteista.

Sėdi Kauno centraliniam Kalėjime.

6. Kapčiunienė Julė, nuo Žeimelio, Pasvalio apskr.; areštuota 5-VI-21. Tardoma 9 mėnesis. Dar neteista. Sėdi Kauno kalėjime.

7. Semelienė Ona, iš Kauno. Areštuota tą pat dieną, ką ir Kapčiunienė ir ten pat lig šiol sėdi.

8. Dekelskytė Felė, 23 m., iš Kauno. Areštuota 5-XI-20 m. Nuteista 4 metams kalėjimo. Sėdi Kauno kalėjime.

9. Savler Basia, 23 m. amž., iš Kauno. Areštuota 4-I-21. Nuteista 6 metams kalėjimo. Sėdi Kauno kalėjime.

10. Janušienė Ona, iš Kauno. Areštuota 21-V-21. Devintas mėnesis tardoma. Dar neteista. Kalėjimo nadziratelis sužeidė ją iš šautuvo šovęs Janušienę į galvą. Pagijo. Sėdi Kauno kalėjime.

11. Tompovskaitė Lina, nuo Naumiesčio, Šakių apskr. Areštuota 27-VI-21 m. Lig šiol dar tebetardoma. Sėdi Kauno kalėjime be teismo.

12. Levinskaitė, nuo Ukmergės. Areštuota 11-VIII-21. Lig šiol tardoma ir sėdi Kauno kalėjime.

13. Grigonaitė M., 20 m. amž. Areštuota 11-VIII-21. Lig šiol tardoma ir sėdi Kauno kalėjime.

14. Paltanavičienė Marė (senoji) iš Mariampolės. Areštuota 18-XII-21. Tebetardoma. Sėdi Kauno kalėjime.

Tai dar toli ne visos moterys-kančinės, nes žinių neturime, kiek sėdi Panevėžio, Ukmergės ir kituose Kauno Lietuvos kalėjimuose. Taip-pat neturime žinių kiek darbininkų moterų sėdi Vilniaus Lietuvos kalėjimuose.

Visos šios draugės nukentėjo ir tebenkenčia už darbininkų klesos reikalus. Ne viena iš jų buvo baisiausiu būdu lietuviškų katalikiškų žvalgybininkų kankinta. Ne vieną iš jų laukia ilgų metų katorga ir kalėjimas.

Už ką šitas drauges darbininkes Lietuvos buržuazinė valdžia kankina? Užtai, kad jos ranka rankon dirbo su vyrais darbininkais už savo klesos gerovę.

Mes čia galėtume daug parašyti ir apie kiekvieną draugę pažymėti, ant kiek jos darbininkų klesai yra brangios, kiek jos darbininkų klesai pasidarbavo, ką dirbo, koku atsakomu ir pavojingu darbu buvo užsiėmusios, bet dėl tam tikrų priežasčių mes to skelbti negalime, nes už tai ne vieną iš jų lauktų dar didesnė bausmė ir kankinimai.

Kadangi Lietuvoj (Kauno ir Vilniaus) yra sušaudyta apie 300 darbininkų, jų skaičių nemaža ir darbininkų, tai daugel moterų ir vaikučių kenčia didžiausį skurdą.

Keleta tukstančių darbininkų ir darbininkų iš Lietuvos (Kauno ir Vilniaus) ištremta. Apie 250 sėdi kalėjimuose. Jų šeimynos irgi randasi labai sunkioje padėtyje. Pašelpa kai kurioms iš jų butinai reikalinga.

Nužudytųjų, kankytų, žvalgybininkų išgėdintų (tokių kelios dešimtys), ištrem-

tų, koncentracijos lageriuos ir kalėjimuos sėdinčių moterų darbininkų sąrašų dabar mes neturime ir surinkę paskelbsime vėliau.

Amerikos draugės darbininkės! Jūs jau iš šitų trumpų žinių matote, kokioj baisioj padėtyj randasi jūsų klesos draugės moterys Lietuvoje. Jos šaukiasi Jūsų pagalbos.

Šiandien 8 diena kovo — viso pasaulio moterų darbininkų solidarumo diena. Šiandien kaip Jūs Amerikoje, taip ir čia baltojo teroro kankinamoj Lietuvoj, Lietuvos moteris vėla demonstruoja ir savo raudoną vėliavą nešinos Lietuvos buožių valdžiai skelbia mirtiną kovą. Po šios dienos vėla prasidės dar didesnis moterų darbininkų persekiojimas. Bet jos drąsios ir revoliucinės kovos kupinos eina į kovą.

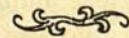
Lietuvos moteris darbininkės iš katorgų ir kalėjimų siunčia Jums, draugės amerikietės, revoliucinių linkėjimų.

Lietuvos Raudonasai Kryžius baltojo teroro kankiniam gelbėti kviečia jus, draugės amerikietės, savo draugių Lietuvoje neapleisti ir jų kankines gelbėti.

Centr. Lietuvos Raud. Kryž Narė

Bela.

Kaunas, 8 kovo, 1922 m.

Atsibuvusioje visos Amerikos Moterų Balsuotojų konferencijoj už Sutrupinimą Darbo Valandų, moterys nutarė kovot už minimum algų nustatymą ir sutrupinimą darbo valandų ligi 44 val. savaitėj.

Des Lacs, N. D.— Tame miestelyj paskutiniuose rinkimuose visas valdavietes laimėjo moterys. Rinkimų kampanijoj jų obalsis buvo: Padidint miestelį, Pagerint jame sąlygas ir įvest švarumą.

Londone masiniame moterų susirinkime reikalauta paskirti 3,000,000 svarų sterlingų iš valdžios izdo Rusijos baduolių šelpimui. Pasiūsta delegacija į žemesnį atstovų butą, bet policija jų neprileido.

ŽINIŲ ŽIUPSNELIS APIE SALDUMYNUS

Dr. J. J. Kaškiaučius.

Gal nėra tokio žmogaus, kurs nemylėtų saldumynų. Vaikai ir moterys ypatingai juos mėgia ir puola prie jų, kaip tos musės į medų. Toks visuotinas patraukimas prie saldžių daiktų yra gana naturalis ir suprantamas. Mūsų kūnas reikalauja, be kitokių medžiagų, dar ir saldumų, kurie mums priduoda energijos, veiklumo ir šilumos.

Saldumų paprastai mes gauname, kiek reikalinga, su šiaip valgiais, kurie dažnai nėra saldūs. Visi krakmoliniai valgomieji daiktai (angliavandžiai), po įtaka virškinamųjų syvų, mūsų viduriuose pavirsta į cukrų—duona, ruputės, ragaišiai, kepsniai. Kai žmogus sunkiai dirba, vartodamas fizinę raumenų jėgą, tai kartais jis sueikvoja taip daug energijos, kad jai papildyti, ne pro šalį esti kad ir saldainių truputį pasmaguriauti.

Bet saldainės vartoti reikia atsargiai. Kas daug jų valgo, ne geron jos jam eina, nors jos būtų ir gana brangios, švariai ir gražiai pagamintos. Saldainės ir aplamai saldumynai pagadina apetitą ir daug kenkia valgių viduriuose malimui, ypač kada jie vartojami pripuolamai ir prieš valgį. **Saldumynai suerzina skrandies (skilvio) gleivodę** ir delto tenai susidaro perdaug gleivių. Tos gleivės (gliaumės, glitės) apšvelia aplink kiekvieną nurytą maisto kąsnį ir per tai skrandies sultys negali taip sėkmingai prie jų prieiti, valgis todėl užsilieka ilgiau skilvyje ir pradeda rūgti. Kai kada net ir žarnose nemalimas apsireiškia ir, jeigu tai atsikartoja dažnai, žmogaus sveikata ima eiti blogyn.

Nuo saldumynų, ypač nuo pigesnės rūšies saldainių daugiausia prisėina kentėti vaikams. Kad dar tos saldainės būtų švariai ir iš sveikų medžiagų sutaisytos, tai dar būtų pusė bėdos, bet visa nelaimė tame, kad paprastai tokios saldainės, kurios vai-

kučiams tenka už keletą centų nusipirkti, yra labai prastos ir nesveikos, dažnai tiesiog nuodingos. Yra susekta, kad tokioms saldainėms gaminti vartojama labai nesveikų priemaišų—parafino, želatino, dažomųjų medžiagų, druskų, rūgščių ir kitokių galų, kuriuos čia net minėti neišpuola. Sveikatos skyrių chemikų ir maisto tyrinėtojų dažnai surandama stačiai šlykščių dalykų. **Už keletą centų nekalti vaikai nusiperka sau ligą**,—paragavę tokios rūšies saldainių, kai kurie net vasarinę ligą gauna arba šiaip vidurėlius sugadina.

Jeigu tos vaikų perkamos saldanės būtų net ir visai geros, sveikai, be kenksmingų priemaišų sutaisytos, ir tai jos daug blogo vaikams daro. Viena, **negerai, kad jos vartojama, kada tik papuola**, ar tu būtum valgęs ar nevalgęs, —tokį menką daiktėlį negi atsisakysi sau ėmęs. Tai yra paprasčia silpnnybė net ir suaugusių žmonių, kad nemoka ar nenori savęs susivaldyti, viską laikydami mažmožiais, o jau vaikams tai duoda pilną laisvę šiuo žvilgsniu, kada tik vaikas užsimanė saldainės, vis bėga savo užgaidas patenkinti. Nuolatos saldaines valgydami, stambiai apsunkena savo vidurius, neduodami jiems pasilsėti, atsigauti, vis kimšdami juosna tai šį tai tą. Nuo to ilgainiui vidurių malimo jėga ima eiti silpnyn, delto visas organizmas darosi liaunesnis. Antra vėl, **saldainės tai nėra pilnas, atatinkamas valgymas, jose nėra statomios medžiagos, nėra mūsų kūno audiniams reikiamųjų dėsnų**, kokių mes randame, sakysim, piene, kiaušiniuose, daržovėse bei vaisiuose. Saldumynai priduoda šilumos, energijos, bet negali atlikti kūno narvelių (cėlių, ląstelių) atstatymo darbo. Iš to žmogus pasidaro silpnas, mažakraujis, išblīškęs; gali būti riebus, išpurtes, bet tvirtumo, spėkų mažai teturi.

Vaikai ypatingai nuo saldumynų ap-

silpsta, išblykšta, nenori valgyt, pasidaro pikti, niurus, neklaūžados. Saldainės jiems atima apetitą, ko rupesnio, ne saldaus jiems valgyt neįsiulsysi, o vienu saldumų neužtenka vaiko organizmui, kada jis augdamas reikalauja natūralių, sveikų valgių. Tokių negaudamas, vaikas sveikas nebus. Jam ir vidurėliai nebemala gerai, skundžiasi diegliais bei skausmais pilve, galvą jam dažniau suskauda, miegas jam nelenda ir mokslas nebesiseka, o pažiūrėti — vaikas atrodo pabalęs, liaunas, liguistas. *Dantukai jam trupa ir pūsta* ir kaipgi netrupės, kad nēr jiems iš ko augti ir bujoti, nėra jiems reikalingų dėsnių, nėra kalkių, fosforo, geležies ir kitokių medžiagų, kokių yra užtenkamai piene, kiaušiniuose, rupesnėj duonoj ir kituose natūraliuose valgiuose, o prie tokių valgių vaikas nelabai užsipuola, — jo atbukęs apetitas reikalauja vis ko saldaus, ko gardaus, ir taip visa kas sukasi ratu, nuo blogo iki negero ir atbulai.

Su saldainėmis yra daug bėdos, bet dar blogiau su sodomis, selceriais ir saldyledžiais. Visų pirma prašau manęs nesuprasti klaidingai, prašau nemanyti, kad nieko saldaus bei skanaus nevelytina imti. Nereikia būti kokiuo ten stoiku ar užsikirtusiu asketu, kad kartais sau nepasiveilyt ko gardesnio, bet reikia visuomet turēt omeny, kad tų smagurių, tų migdolų neperdauginti, *kad saldumynai neužimtų vietos pamatinių, natūralių valgių. Po sveikų pietų gali būti vietos ir desertui ir privalgiui*, — visur reikia proporcijos žiūrėti ir vengti kraštutinybių.

Saldyledžiai, šaldyta grietinė (ice cream) lošia gana svarbią rolę vaiko gyvenime, o dabarties, kada alus, degtinė ir kitokie svaigalai užginta, tai saldyledžio ir visokių “nekaltų” gėrimų vartonė smagiai padidėjo. *Paprastai visas dalykas yra ne pačiam saldyledy, bet jo vartojimo būde.* Jeigu saldyledį valgysi labai pamažėli, gerokai jį ištarpinęs, tai jis tau nors gero mažai tepadarys, užtat tau nors ir

nekenks arba nekenks taip daug. Bet jeigu tu sukaitęs, išilęs, pasigriebęs sau didžiulę lėkštę saldyledžio ir, kaip matai, kaip tas kalakutas, dideliais šmotaais sumakoji, tai gero nelauk, brolau. Net ir kietas pienas, kalvio dumplių iki baltam įkaitintas ir staigiai šaltan vandenin įgramdytas, nuo nelygaus sutraukimo, kartais net sutrūksta, suplaisioja. O mūsų organizmas vis delto negi pienas. Tai argi galima stebėtis, kad nuo kvailo saldyledžio valgymo užima tau gerklę, išinstata tau tonzilai (šaliniai) arba viduriai sugenda ir ima tau ten važinėti po vidurius, kaip kokiais neteptaais ratais, kada tavo pilvą nežmoniškai skausmai raižo, kad net tu sau vietos nebegali rasti...

Ar tai bus saldyledis, ar tai šalta, stačiai nuo ledo soda ar kokis kitas gražiai nudažytas gėralas, jeigu tiktai tu tokį šaltą daiktą valgysi nesąmoningai, kad ir išsūšilęs būdamas, tai susilauksi sau ligos. Nuo peršaldymo gerklės ar vidurių galima ir difteritas, ir plaučių uždegimas, ir skilvio sloga, ir dar kitokios ligos gauti. Todėl *niekad os negerk nei valgyk nieko per daug šalto*, tai sau sveikatą sutaupysi. Jeigu kokioj vietoj pasitaiko taip, kad vanden gauti negalima, (o vanduo, reikia visuomet atminti, yra visų sveikiausias gėralas,) tai nieko negerk stačiai nuo ledo, kad nepersišaldytum.

Apie sodas, selcerius, įvairius kitokius “minkštus” gėralus galima pasakyti, kad vartoti jie galima, reikalui prisiėjus ir tik reikalui prisiėjus. Daugybė tokių gėrimų, kad ir nešaltų, gali jums pakenkti, kadangi jie dažnai sutaisomi nešvariai, su kenksmingomis priemaisomis, dažais, rugštimis, esencijomis. Gražus ant bonkučių parašai, įvairių uogų bei vaisių puikus paveikslėliai tegul jūsų neprigauna: *bonkučių turinys nevisada supuola su jujų išlaukine išvaizda*, vietoj vaisių bei uogų sulčių ten primaišyta įvairių chemikalų, kurie jums nėra reikalingi ir dargi gali būt kenksmingi.

Kam vanduo nusibosta gerti, tegul sau pasidaro *naminio limonado, iš citrinų sunkos, dedadant kiek sirupo, medaus arba cukraus*, — tai bus sveikas ir skanus gėrimas. Pirktinis limonadas bei iš citrinų, apelsinų ir kitokių vaisių sutaisytas gėralas dažnokai irgi klastuojama. Geriau jau tie vaisiai nusipirkus, saviškai jie suvartoti.

Kalbėdamas apie saldumynus, turiu kiek užkliudyti ragaišius, kepsnius, paštetus, riestainius ir kitokius galus, čionai bendrai vadinamu *french pastry, pies, cakes*. Šitie migdolai irgi brangiai apsieina jųjų vartotojams, ne tiek pinigais, kiek pažeista sveikata. Kada šitie gardumynai sutaisoma iš natūralių produktų ir gerai iškepama, tai dar niekas, vidurių taip greit jie nesugadins, bet taip, kaip jie paprastai perkama, ne vienai gražuolei trumpu laiku nurauna rožes nuo skruostų, atima žydumą ir ugnelę iš akių ir pirma laiko susendina, susilpnina raumeningus tvirtus vaikus.

Šitokie ragaišiai, iškepti iš gerų miltų, dedadant sviesto, grietinės, kiaušinių, cukraus, uogų, yra daug sunkesni viduriams permalti, negu kiekvienas jų sudėtinųjų skyrium vartojamas. *Jie sunkus viduriams* delto, kad per daug juosna cukraus ar kitokių saldumynų dedama, ir dar todėl, kad taukuose bei kokioj alyvoj, riebaluose kepama. Taip bekepant taukai susigeria ir apvelka miltų daleles plonute eile, kaip kokiuo parafinu, iš to skilvio bei žarnų syvai neįstengia jų gerai suvirškinti. Bet ir nededant daug cukraus ir riebalų neįsivartojant, toks priemoniškas sujungimas valgomųjų medžiagų eina priešais gamtos įstatus ir peržengia pamatinius higienos reikalavimus.

Kas daug saldumynų valgo, tas greit nutunka, pasidaro lepus, apsunkęs ir pirma laiko sensta. Jo kraujuje esti per daug rūkščių, kurios erzina, jaudina nėrvus, smegenis ir kitus kūno audinius. Pučkai spuogai išberia jam veidą, tarpupetį, krū-

tinę ir kitas dalis. Jis per daug prakaituoja ir greit nusišaldo, šalčio bijo, kojos jam esti šaltos.

Ką traukia prie saldumynų, tegul tas jų sau randa natūraliuose valgiuose, vaisiuose, daržovėse, uogose. Neblogas daktas yra *medus*, — viduriams jis nepersunkus, delto, kad bitės, iščiulpę iš gėlių žiedų syvus, belaikydamos savo žiotyse, sumaišo jas su savais syvais ir tuo būdu perkeičia gėlių cukrų. *Sirapas* irgi daug sveikiau, negu paprastas cukrus, nes sirape, apart cukraus, tebėra dar didžiama natūralių augmens druskų, vitaminų ir kitokių dėsnių.

KOVA DEL ALIEJAUS ŠALTINIŲ

Svarbiausias klausimas kaip Genuoj, taip ir už jos sienų yra aliejaus šaltiniai. Tuo klausimu susirūpinęs visas kapitalistinis pasaulis. Rusijoje randasi milžiniški aliejaus šaltiniai, į kuriuos godžiai žiūri didėsės valstybės. Genuoj Rusijos delegatai tai aiškiai mato. Amerika nors oficialiai ir nedalyvauja Genuos konferencijoje, bet ji irgi nemažiau susirūpinusi tais turto šaltiniais. Amerika daugiau suvartoja aliejaus, negu kad ji išdirba jo. Iš užsienio, ligi šiol Amerika parsigabendavo aliejaus veik tik iš Meksikos, bet ir tenai šaltiniai išsisemia, prisieina jieškot kur nors toliau, o tuo neišsemiamu šaltiniu randasi Kaukazas ir pietinė dalis Rusijos. Ligi 1917 m. Rusija parūpindavo 15 nuosimtį viso aliejaus, kiek buvo suvartojama. Reikia atmint, kad nevysi Rusijos aliejaus šaltiniai buvo tinkamai vartojimui sutvarkyti. Jau pirm europinio karo, užsienio sindikatai nemažas sumas kapitalo buvo įvestinę ir Rusijos aliejaus šaltiniuose. Sovietų valdžiai nacionalizavus gamtinius turtus, kartu su naminiais ir užsieninių investorių kapitalas žuvo. Užvis daugiausia kapitalo buvo įnešę Anglijos sindikatai ir todėl 1920 m. taip desperatiškai

Anglijos ekspedicijos stengėsi užimti Baku aliejaus distrikta. Patys dabar prisipažįsta, kad tai buvo kova už aliejaus šaltinius, nes ligi revoliucijos išaušimui, Anglija kontroliavo 40 nuošimtį viso Rusijos aliejaus. Kitos šalys seka: Francija, Belgija, Italija ir Vokietija. Amerika kiek veikiau pradėjo įnešti savo kapitalą.

Genuos konferencijoje svarbiausias klausimas, tai kad Rusija gražintų privatinės nuosavybės teises. Pripažint tas teises Rusijai neleidžia jų pamatiniai programos dėsniai. Belgijoje taip vadinama Belgijos Aliejaus Kompanija, kuri buvo suorganizuota vedimui aliejaus pramonės Rusijoje, ši kompanija nustato kaip ekonominę, taip ir politinę šalies padėtį ir delei tos tai priežasties Belgija kartu su Francija pirmiausiai grąšino pasitraukimu iš konferencijos, jeigu Rusija negražins privatinės nuosavybės teisių. Gražinus privatinės nuosavybės teises Europos, Azijos ir Amerikos kapitalistai be jokių kliučių galėtų išnaudoti Rusijos gamtinius turtus, bet Rusija šiandien mato, kad Vakarų Europai be Rusijos nei kiek nelengviau apsieiti, negu kad Rusijai be jų pagalbos atbudavojime šalies industrijos. Rusija ir vėl išdidžiai pareiškė, kad privatinės nuosavybės teisių negražins. Tas, žinoma, atkerta tą taip skanų kąsnį, kurio visi tykoja. Rusija siulo užsienio kapitalistams koncesijų kaip aliejaus srityje, taip ir daugelyje kitų gamtinių turtų, bet už tai Rusija reikalauja mašinų, su kurių pagalba būtų galima šalyje industriją išstobulinti.

K. P.

I DARBININKES IR DARBININKUS

Draugės ir Draugai!

Jau du mėnesiai prabėgo, kaip suvirš šeši šimtai tūkstančių angliakasių stovi kovos lauke su anglies baronais, darbininkų išnaudotojais ir prispaudėjais. Tos kovos pabaigos dar nesimato. Juo tolyn, tuo jina eina aštryn.

Streikui besitęsiant, tūkstančiai ir tūkstančiai mainierių šeimynų pradeda jausti ekonominį spaudimą, alkio šmėkla pradeda žiūrėti streikuojantiems mainieriams ir jų šeimynoms į akis. Ir jeigu streikas užsitęs dar keletą mėnesių (o atrodo, kad taip ir bus), tai desėtkams, jei ne šimtams tūkstančių streikių prisieis kovoti su tiesioginio bado siaubūnu. *Alkis veda prie dvasios nupuolimo ir pagaliaus prie kovos pralaimėjimo.*

Gi angliakasių dabartinė kova yra kova visų šios šalies darbininkų. Angliakasių užpuolė anglies baronai ir jų valdžia, kad sukriušinus jų organizaciją ir dar daugiau apsunkinus jų ekonominę padėtį, numušant jiems algas. Sudaužymas mainierių organizacijos reikštų baisų smūgį visam šios šalies darbininkų judėjimui. Tada, pasidrasinus buržuazija, apsvaigus pergale, pultų kitų pramonų darbininkus ir be pasigailėjimo juos tremptų savo geležine letena. **MAINIERIŲ STREIKO LAIMĖJIMAS TURI BUT VYRIAUSIU SIEKIU VISOS DARBININKŲ KLASĖS AMERIKOJ ŠIOJ VALANDOJ.**

Bet jeigu angliakasių kova yra mūsų visų kova ir jeigu tos kovos pralaimėjimas reikštų mūsų visų pralaimėjimą, tokiu būdu mūsų visų pareiga tą kovą remti visais galimais būdais. Turime remti visi, neatšizvelgiant į mūsų pažiūras, įsitikinimus.

Nė valandėlei nepamirškime, kad anglies baronus remia visa šios šalies buržuazija — plieno trustai, geležinkelių kompanijos, bankai ir t.t. stovi užpakalyje jų. Valdžia, kazokai, teismai, ginklai irgi tarnauja jiems. Tiktai pažvelgkime į West Virginijos kovos lauką, kur jau kelinti metai liejasi mainierių kraujas ir ašaros, o įsitikinsime, jog tas yra tiesa.

Akyvaizdoj suvienytų kapitalo spēkų prieš streikuojančius mainierius, kad laimėjus šią kovą, tai yra reikalingos visų darbininkų visų pramonų suvienytos spēkos.

Todel mes ir raginame visas L.M.P.S.

A. nares, visas darbininkes ir visus darbininkus stoti į pagelbą angliakasiams.

West Virginijoje 80,000 streikierių šaukiasi materialės pagelbos. Teikime ją pačios ir raginkime kitus, kad teiktų su lig savo išgalės. Materialė parama greitai bus reikalinga ir kitų distriktų streikieriams. Bukime pasirengę ją suteikti.

Antra mūsų pareiga, ypač susipratusių darbininkių ir darbininkų, tai yra varymas darbininkiškos propagandos ne tik streikieriuose, bet ir kitų pramoninių darbininkuose, kad išjudinus juos prie bendros kovos. Tam tikslui turime remti mūsų spaudą, pašvęstą streiko reikalams ir rengti masinius susirinkimus, kuriuose būtų išaiškinama svarba mainierių streiko.

Draugės ir Draugai! Dabar sujungkime savo spėkas kovai prieš bendrą priešą, nes jau bus pervėlu, kuomet streikierių eilės pradės svyruoti.

Mūsų obalsis: MAINIERIŲ STREIKAS TURI BUT LAIMĖTAS!

L.M.P.S.A. PILD. KOMITETAS.

Drg. Z. Angariečiui

“Laisvės” No. 89 tilpo d. Angariečio laiškas, kuris ištisai yra pašvęstas L.M.P.S.A. Pild. Komitetui, reikale įsteigto Liet. Politinių Kalinių Gelbėjimo Fondo.

Savo laiške d. A. sako, kad jų įstaiga neįgaliojus mus tvirti minėtą fondą. Taip, bet nejaugi Lietuvos draugai (ne vien tik Angarietis, nes mes tikime, jog tenai yra ir daugiau darbuotojų) nenori, kad amerikiečiai jiems teiktų pagelbą? Ar nėra reikalo gelbėti Lietuvos kalinius? Ar Lietuvos draugai rūpinasi tuo reikalu pastaraisiais laikais? Ar geriau yra pasitikėti vienu žmogum, niekeno neįgalotu ir niekeno ne kontroliuojamu, negu darbininkų organizacija? Prieš kokią organizaciją buvo atsakomybėj tasai žmogus (V. P.), per kurio rankas iki šiol Lietuvos politinių kalinių pinigai eidavo?

Neužtenką Lietuvos draugų pasitikėjimo. Jeigu norima sekmingai aukas rinkti Amerikoje, tai aukų rinkėjai turi būti patikimi ir po priežiūra žinomos organizacijos. L.M.P.S.A. per savo darbavimąsi darbininkų tarpe tokį pasitikėjimą užsitarnavo.

Svarbiausia, dėl ko d. Angarietis esąs priešingas mums ir mūsų fondui, tai kad būk mes griežtai einame prieš Kominterno taktiką. Bet kurgi įrodymai?

Ažuot kėlus dizorganizaciją mūsų tarpe, d. A. geriau rašytų pamokinančius rašinius.

Mes įsteigėme fondą šelpimui Liet. kalinių ir mes tą darbą varysime pirmyn. Mes žinome, jog tai yra mūsų pareiga gelbėti Lietuvos draugus, tai mes tatau ir darome. Jeigu tuli elementai nori trukdyti mūsų darbą, tai jie tiesiog tarnauja darbininkų priešams.

Už poros dienų (“L.” No. 92) d. A. ir vėl pila kailį L.M.P.S.A. Pild. Kom. ir sykiu visam L.M.P.S.A. už tą nelaimingą nusistatymą prieš A.D.Partiją.

Ištikrųjų keisti dalykai, nes d. A. negali jų suprasti. Bet visgi nori duoti mums pabarimus ir instrukcijas, nors pats prisipažįsta, kad nesuprantas mūs.

Negalima primesti sektantiškumą toms draugėms, kurios yra priešingos A.D.P., nes šioje opozicijoje yra daugiau moterų veikiančių miniose (ne ant popieros), negu “Darbiečių” tarpe. Faktas yra ir tame, kad mus visą išrinko į Pild. Komitetą referendumu pačios susivienijimo narės. Vadinas, narės mus ir mūsų darbus žinojo, todėl už mus ir balsavo.

Keista, begalo keista tas, kuomet d. Kapsukas buvo Amerikoje, jis uoliai ragino moteris dėtis prie L.M.P.S.A. Jis barė tas drauges, kurios nesiskubino tvirti kuopas. Jis paskatino mus pradėti leisti “Moterų Balsa” ir rėmė jį savo raštais. Jis nematė tų taip juodų paveikslų, kuriuos piešia d. A., sėdėdamas Smolenske.

Beabejo, L.M.P.S.A. tuomet turėjo kitokias pažvalgas, negu dabar. Juk ir šiandieniniai revoliuciniai darbininkai tuomet buvo socialistais. Jeigu mes esame Marksistai, mes turime pripažinti tą tiesą, kad materialistinės sąlygos nusako mūsų kovos pobūdžius ir jos formas.

Sakyti, kad L.M.P.S.A. yra feininis, separatyvis tik todėl, kad jo vardas nepasako "Darbininkų Susivienijimas", tai jau juokinga. Tas parodo, kad d. A. ne visą mūsų veikimą žino. Jis nežino, kad L.M.P.S.A. buvo pasirengęs pasiduoti A.K.-P. kontrolėn kada ji buvo vieša, o kuomet L.D.L.D. (su darbinikišku vardu) tokiai kontrolei priešinosi (?—Red.), bent tam griežtai priešinosi tie L.D.L.D. vadai, kurie šiandien sėdi jos viršunėj.

Mes visuomet sakome, kad nėra ir negali būt atskiro moterų judėjimo bei atskiros kovos, kad darbininkų moterų pareigos yra tos pačios, kaip ir vyrų. Bet kadangi moteris yra daugiau atsilikusi, tai mums reikalinga organizacija, per kurią būtų galima patraukti ir lavinti moteris prie tos bendros kovos. Ši organizacija turi ir veikia kontakte su kitoms revoliucinėmis organizacijomis visų tautų, nepaisant jos varde ir nėra pasakyta "Darbininkų".

Kadangi niekas nepasmerkė A.D.Sąjungos, tai mes nematome grieko jai simpatizuoti, vieton A.D.Partijai.

L. M. P. S. A. Pild. Kom.:

E. N. Jeskevičiūtė,

Ks. Karosienė,

M. Ramanauskienė,

J. Sarapienė,

J. Bondžinskaitė.

"ŽAIZDRAS"

*Lietuvių Proletarų Rašytojų Rinkinys
Amerikoje.*

Lietuvių Proletarų Rašytojų ir Poe-
tų Juliaus Janonio vardo Sąjunga Sovietų

Rusijoje, Maskvoje, prisiunčia į Ameriką savo raštų rinkinį, vardu "Žaizdras". Mes čia, Sovietų Rusijoje, delei technikinių prielaidų išspausdinti jo nepajėgiam. Antra, jei jį su rusų draugų pagalba ir išspausdinsime, tai jis čia labai mažai skaitytojų turėtų, nes Sov. Rusijoje lietuvių kolonijos labai neskaitlingos. Todėl mes ir manome, kad geriausia bus, jei šį rinkinį spausdinsime pas Jus, Draugai, Amerikoje. Ten ir skaityt bus daugiau kam ir išleidimo technikinės kliutys ne taip sunkios ir gražiau bus išleista.

"Žaizdre" tilps Sąjungos narių Regračio, Skribliuko, Lavėnos Liudos, Šaltekšnio, Zigmo Valaičio ir kitų proletarų rašytojų ir poetų kūrimai. Reik priminti, kad tai pirmas rinkinys ir didžiumos jaunų, pradedančių rašytojų, kurie be to dirba kasdieninį sunkų Partijos ar Sovietų darbą Rusijoje. Todėl, kai kurie kūrimai nėra kaip reik apdailinti, o vien proletaro puslėta ranka aptašyti. Bet jei Amerikos draugai ir šiuose siluetuose pastebės naujų Sovietų ir komunizmo bruožų, tai autoriai bus jau patenkinti.

50% arba pusę gryno pelno iš "Žaizdro" mes skiriame Lietuvos baltojo teroro kankiniams-darbininkams gelbėti, o kitą pusę pelno — Janonio Fondui naujiems darbininkų dailės raštijos raštams leisti.

Mes tikimės, kad Amerikos draugai pasiims ant savęs "Žaizdro" išleidimo iškaščius, o taip pat visą spausdinimo, pardavinėjimo ir platinimo darbą. Mes manome, kad ne viena dešimtis "Žaizdro" egz. pateks ir į Lietuvą.

Mes tikimės, kad "Žaizdras" suartins ir supažindins mus, kaip su plačiosiomis Amerikos lietuvių darbininkų miniomis, taip ir su draugais proletarų rašytojais ir poetais.

Mes pasitikime, kad Amerikos draugai rašytojai ir poetai gyvi sutiks mūsų nedrąsią pirmą lauktuvių dovanėlę — "Žaizdrą" ir ims iniciatyvos, kad jį atspausdinti ir platinti. Mes tikime, kad tuo

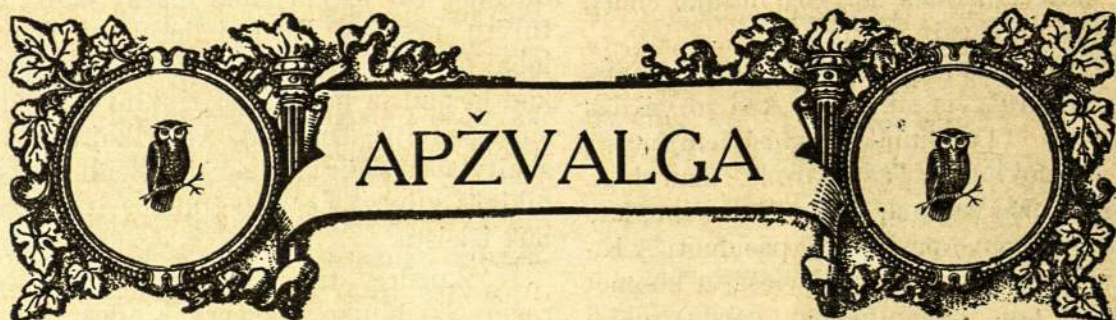
būdu ne vienas doleris bus surinktas mūsų geriausių draugų baltosios Lietuvos kalėjimuose kankinamų pagelbėjimui.

Tikėdamiesi jūsų draugiškais kopavimo jausmais pasiliegame

Su draugiškais linkėjimais,
"Žaizdro" Redakcija.

Maskva, balandžio 10 d. 1922 m.

P. S. Visų Amerikos liet. darbininkų laikraščių prašome tai atspausdinti.

KAIP PRAĖJO GEGUŽINĖ ŠVENTĖ

Šiais metais Gegužinės šventė rodė, ant kiek yra stiprus revoliucijinis judėjimas kapitalistiniame pasaulyje. Šalyse, kur darbininkų judėjimas žiauriai persekiojamas ir ten darbininkų šventė iškilmingai buvo apvaikščiujama. Pavyzdžiui, Japonijoje tai tik pirmą kartą laike gegužinės buvo suruošta milžiniškos demonstracijos ir eilės mitingų. Nors valdžia ir dėjo visas pastangas, kad nedaleidus suruošti demonstracijas, bet tos pastangos buvo veltui.

Francijoje didžiulioji industrijos likos sustabdyta. Didelės demonstracijos marsavo gatvėmis, nešant raudonas vėliavas.

Italijoje dar prieš Gegužinę judėjimas liko sustabdytas. Generalis streikas buvo apšauktas visą šalį. Komunistai ir socialistai visur rengė demonstracijas ir masinius mitingus. Matant darbininkų solidarumą ir juodašimčiai fašistai leidosi į darbą, užpildami demonstrantus ir ardydami mitingus. Susirėmimuose penki tūk. užmušta ir virš šimto sužeistų.

Amerikoje Gegužinė irgi buvo iškilmingai švenčiama, tik viename New Yorke virš dviejų šimtų tūkstančių darbininkų apvaikščiėjo savo šventę. Policija saugojo visus kampus. Ypatingai "garbingų" piliečių namai buvo saugojami per kelias dienas, kad "bolševikai" neatsiųstų bombų.

Anglijoje buvo suruošta milžiniškos demonstracijos ir daug domos kreipta į aukų rinkimą Rusijos baduoliams.

Bruselyje, Stockholme, Mexico City ir kituose miesteliuose Gegužinė buvo iškilmingai apvaikščiujama. Visose šalyse darbininkai šaukė prie nuvertimo kapitalistinės sistemos. Visur buvo šaukiama prieš persekiojimą darbininkų, už paliovos politiką kalinių ir daugelis kitų reikalavimų. Iš visų kampų ateinančios žinios rodė, kad revoliucinis judėjimas visose šalyse smarkiai žygiuoja pirmyn, nepaisant visų persekiojimų ir kankinimų, kuriuos revoliucinis elementas turi pergyventi.

Kaip Lietuvoje Gegužinės šventė praėjo, dar mums trūksta žinių. Lietuvos darbininkiški laikraščiai dar mažai mus pasiekė. Apie Rusiją nėra reikalo rašyti, nes visi žino, kad darbininkų valdžia savo šventę moka tinkamai apvaikščioti.

— x —

MOTERYS NUTEISTOS ILGIEMS METAMS KALĖTI

Šiomis dienomis New Yorke atsibuvo teismas trijų darbininkų, kurios buvo areštuotos pereitais metais balandžio mėnesį už dalinimą gegužinių atsišaukimų. Drgg. Minnie Koln ir Jurson dalino atsi-

šaukimus, kuriuose buvo pranešama apie rengiamą masinį mitingą ant Pirmos Gegužės, bet jom primetama dar ir kiti lapeliai, kurių jos visai nemačiusios.

Drg. Minnie Kolnin nuteista kalėti nuo dviejų metų ir devynių mėnesių iki septynių metų. Anna Leisman nuteista nuo vieno metų ir devynių mėnesių iki šešių metų. Del drg. Jurson nuosprendis dar neišnešta, bet teisėjas Gibbs žada suteikt jai palengvinimų arba ir visai bausmę dovanot, jei ji pasakys teisybę. Vadina si, jeigu ji sutiks sulošt provokatorės rolę, tai jai dovanos bausmę. Mat teisėjas mano, kad drg. Jurson yra suklaidinta per d. Kolnin. Teisėjas reikalauja, kad ji suteiktų daugiau žinių apie d. Kolnin ir apie Komunistų Partiją. Ligi šiol panašius reikalavimus atlikdavo slaptai tarpe keturių sienų, bet žengiant progresui pirmyn ir teisėjai neatsilieka.

Laike tardymo teisėjas Gibbs išliejo visą savo pagiežą linkui Sovietų Valdžios Rusijoje. "Jeigu moterys, kaip ponia Kolnin turėtų spėkų, tai Amerikos valdžia būtų spėka nuversta", pasakė teisėjas.

Bus dedama pastangos perkelt jų bylą į augštesnį teismą.

San Francisco mieste, Californijoje, draugė A. Whitney iš Oakhomos, Cal., tapo nuteista keturiolikai metų prie sunkių darbų už priklausymą prie Komunistų Partijos, Sekcijos Komunistų Internacionalo.

Kaip žinoma, dar keliolika komunistų tardoma ir veikiausia susilauks to paties nuosprendžio.

Tokia tai kapitalistų demokratija, vien tik už priklausymą prie Komunistų Partijos nuteisiama keturiolikai metų prie sunkių darbų. Amerikos "demokratiški" teismai pralenkia visus buvusio caro įstatymus.

—x—

"BOBŲ MAIŠTAS".

Lietuvos laikraščiai praneša apie įvykusį Kybartuose "bobų maištą":

"Ryte apie 200 bobų pastojo kelią ir neleido išvežt kulbes, sėmenis, mėsą ir kitus maistui produktus į Vokietiją.

"Vežėjams nepaisant bobų protesto, jos prišokę paleido porą maišų sėmenų. Visos bobos turėjo peilius. Esant mažai tvarkos apsaugai, bobom ne juokais pavyko sutrukdyti prekių išvežimą ir policistai gavo apdaužyt šliurėmis, bet iššaukus Vilkaviškio Geležinio Vilko raitelių būrį, revoliucija pasibaigė."

Lietuvos valdžia liuosai leidžia spekuliantams supirkinēt maisto produktus ir išgabent juos užsienin. Iš tos priežasties ir nežmoniškai pragyvenimo kainos kyla, nes kuomet rinkos liekasi pusiau tuščios, tai spekuliantai gali nulupt kad ir po devynis kailius, nes žmonėms valgyt reikia ir turi mokēt kiek reikalauja, o valdžia tai liuosai leidžia daryti.

Amerikoj lietuviams darbininkams dar viena gera lekcija, parodanti, kur jų suaukoti centai eina. Nuolatos "tėvynės mylėtojai" (doleriniai patriotai) šaukia aukų kovai prieš lenkus, aukų palaikymui ir sustiprinimui Geležinio Vilko, kuris sustriuškina lenkus jeigu tik jūs aukosite daug pinigų, bet keno reikalus Geležinis Vilkas gina? Ugi spekuliantų, šmugelinkų, kurie supirkinėja maistą ir išgabena užsienin, o šalyje "tėvynainius", Birutės ir Keistučio sūnus palieka pusbadžiai gyvent. Mat del tėvynės labo viskas galima.

—x—

"PROFESORIAI", KAIP GRYBAI, DYGSTA.

Kaip grybai dygsta Lietuvoj "profesorai". Kaip gi nedigs? Juk vasario 16 d. jau ir universitetas buvo atidarytas! Užtat kiekvienas provizorius ar muitinės valdininkas, nekaltant jau apie gimnazijos mokytojus, gali profesorium likti. Ištikrųjų, jei kiekvienas kunigėlis ar niekam nežinomas advokatėlis, kaip Karoblis ar Oleka, gali ministeriu likt, tai kodėl negali likti aptiekos provizorius chemijos profesorium? Pasiklausykit, ką rašo apie tuos

“profesorius” ir net Kauno “universiteto” rektorių profesorius Voldemaras “Tėvynės Balso” No. 20.:

“Rektorium paskirtas p. Šimkus. Tai yra labai nerimtas žmogus. Jis rašosi daktaru ir profesorium, nors nėra nei daktaras, nei profesorius. Jis sakosi trejus metus besimokinęs Ženevos universitete, nors visai nemoka prancuziškai. Gi Ženevoj viską mokinama tik prancuziškai. Jis tvirtina buvęs privat-docentu pas prof. Fišerį Berlyne, nors silpnai grabalioja vokiškai, nekaltant jau apie tai, kad privat-docentai buna *universiteto*, ne atskirų profesorių. Iki pateksiant Lietuvon jis gyveno Maskvoj, besivadindamas Šimkovu, kad išeitų rusiškiau. Lietuviškai rašyti iki šiai dienai nemoka... Mums nerupi, kuo p. Šimkus buvo Rusijoje, provizorium ar muitinės valdininku, kaip pasakoja pažįstą jį žmonės” ir t.t.

Kuo jis iki šiol Lietuvoj pasižymėjo? Pirmiausiai tuo, kad būnant jam prekybos ir pramonės ministriu, didžiausia spekuliacija ten žydėjo. Paskui jis buvo net karo ar krašto gynimo ministriu ir pasižymėjo spaudos smaugimu, karo teismas, kruvinosios žvalgybos globojimu. Šitų gudraus aferisto ypatybių pilnai pakanka ne tik tam, kad jis galėtų likti Lietuvos ministriu, bet ir “universiteto” rektorium.

(Iš “Komunaro”.)

◆◆◆◆◆

BALTASIS TERORAS.

Bukareste, Rumunijoje, netoli mėnesio laiko, kaip specialiai karinis teismas darbuojasi “nagrinėdamas” Komunistų Partijos agitatorinį Partijos Pildomą Komitetą, unijų vadus, parlamento grupės atstovus (komunistus) ir keletą rašėjų, viso 270 ypatų. Jie kaltinami “suokalbyj prieš valstybę, kaipo “kriminalistai”, “teroristai” ir t.t. Ne tik teismas apstatytas aštria sargyba, bet per visą bloką aplink teismo rūmą nieko artyn neprileidžiama. Į teismo rūmą įleidžiama veik tik “galingi”

piliečiai ir augštesni valdininkai. Kaltinamieji laikomi po didele sargyba. Kalėjimuose kiekvienas laikomas atskirai kambaroj. Kaliniai žiauriai kankinami, daugeliui matyt žaizdos padarytos per “tvarkos” apsaugotojus. Veikiausia jie kaip ir daugelis kitų, bus apkaltinti ir nuteisti ilgai kalėti. Rumunijos buržuazija mano, kad įkalindama Komunistų Partijos vadus, prašalins iš šalies ir komunistinę ideją, kuri taip sparčiai platinasi visuose Balkanuose.

◆◆◆◆◆

NET “PAŽANGOS” BUOŽĖ ŠIURPULIAI IMA!

“Tėvynės Balso” korespondentas rašokovo 3 d. iš Šiaulių, kad net jį “šiurpuliai perėmė žiūrint, kaip žmogus gyvena Lietuvoj. Viduramžiuos tik didelius prakaltėlius mesdavo į tokius urvus, kad juos suėtų drėgmė, tamsybė ir žalčiai. Apkasuose kareiviai negyveno taip bauriai... Tur-būt, tukstančiai panašių žmonių taip gyvena Lietuvoj.” Tai toks yra tas Lietuvos “rojus”.

(Iš “Komunaro”.)

◆◆◆◆◆

PALIUOSUOTI KALINIAI.

Per dideles pastangas pavyko paliuosuoti iš katorgos Komunistų Partijos veikėjus, drgg. Fergusoną, Ruthenbergą, Gitlową, Winitškį ir Larkiną. Drg. Larkinas vos tik spėjo išeit iš kalėjimo ir vėl buvo areštuotas, nors už jį buvo užstatyta 15,000 parankos. Jo laukia dar du variantai, jeigu jis but ir vėl paliuosuotas.

Paliuosuotieji draugai, vos tik spėjo įžengti į “laisvą” gyvenimą, greitai ėmėsi už darbo, nuo kurio buvo atskirti geležinėmis grotomis. Drg. Ruthenberg užėmė A. D. P. sekretoriaus vietą, kiti trys draugai važinėja su prakalbomis. Jų pasitikimui, New Yorke darbininkai buvo surengę milžinišką masinį mitingą. Visi paliuosuotieji, karštai remia A. D. P.

ONA LIAUDINSKAITĖ

— APYSAKAITĖ

(Tąsa)

Susirinkusių rankose sublizgėjo ginklai. Jonas, rankos pakėlimu, davė ženklą nurimti, prasidarė langą ir truputi apsižvalges, pamojo visus paskui save. Draugai viens paskui kitą, smuko pro langą ir prapuolė nakties tamsumoj. Paskutinė prisiartinio prie lango Onutė ir revolverio vamzdis sulaikė ją. Namai tapo iškrėsti ir seklyčioj rastas vienas atsišaukimas. Starša pasistatė Onutę ir pradėjo klausinėti:

- Ką tu veikei seklyčioj?
- Norėjau šluoti aslą.
- Kas daugiau buvo?
- Niekas.
- Kas primynė aslą?
- Dieną buvo svečių.
- Ar pas jus studentą tie svečiai buvo?
- Studento nėra namie. Buvo Dėdės brolis.
- Kas tą atsišaukimą čia paliko?
- Aš parsinešiau iš bažnyčios.
- Ar tu nieko nematei lendant pro langą?— paklausė žemskio, kuris sulaikė Onutę.
- Nič nieko, jusų mylista.
- Areštuot ją.
- Už ką? Ar man nevale po namus vaikščioti?
- Sužinosi vėliau.
- Būk taip geras, ponai starša, palik ją namėj, o rytoj aš ją pristatysiu kur tik Tamsta liepsite—maldavo Dėdė.
- Nemožna. Turi eiti su mumis.
- Statau visą savo gyvenimą už ją, tik susimildamas, pasigailėk siratukės.
- Negalima.
- Turėk širdį, žmogau. Juk ji nepabėgs.
- Tylėk! O ne tai ir tave areštuoju.
- Nesirūpink, Dėde. Aš prisirengus prie visko—ramino Onutę.
- Starša ėmėsi rašyti protokolą. Dėdė

paslėpė savo veidą tarp delnų ir giliai atsidusėjo. Tuom tarpu Jonas atydziai klausėsi už lango, o draugai nekantriai laukė sugrįžtančio Jono su žinia apie Onutės likimą. Jonas nubėgo pas draugus ir mentališkai prirengė juos prie užpuolimo ir atėmimo Onutės.

Onutė keturių žemskių lydima, sėdo vežiman ir pranyko nakties tamsumoj. Dėdė vis rymojo ant stalo, ašaros riedėjo per jo raukšlėtus veidus, puolė ant kieto stalo ir tiško į mažyčius taškelius ir darė didesnį plėtmą ant kieto stalo lentos.

Draugai abi pusėj plento, sugulė į griovius, kiti pasislėpė už medžių ir laukė prisiartinančio vežimo.

—Į juos nešaut,—tarė vienas tyliu, bet girdimu balsu—nes galima pataikyti jai. Stengkimės sulaikyti arklius ir suremti juos revolveriais.

—Del dievo meilės, nepaleiskime iš rankų—drąsino kitas.

—Jei jie nepradės šaudyti, mes taipgi nepradėkime—pastebėjo trečias.

—Bet jei prasidės, nelaikykime kulku veltui,—nutęsdamas paskutinį žodį, pastebėjo Jonas.

Pasigirdo lengvas ratų glėgėsis, paskui kietesnis, kas davė suprasti, kad jau įsuko į plentą. Laukiančiųjų širdys patankino mušimą, gyslos pradėjo tvinkseti ir pirštai prisilinko prie revolverių uodegaitių. Naktis taip tamsi, kad negalima buvo įžiūrėti kuriame gale vežimo randasi Onutė. Kūdoki arkliai nenoroms bėgo plentu. Vežimui dar gerai neprisiartinus prie vietos, kaip pasigirdo stačiai nukirstas balsas:

—Stui!

—Rankas augštyn!—sekė palei tą kitas status balsas.

Arkliai truputi kruptelėjo, susitampė viens kitą ir apsisotojo. Žemskiai iš visų

pusių tapo suramstyti revolverių vamzdžiais ir laikė iškėlę rankas augštin. Onutė pasijuto stovinti ant žemės tarp dviejų savo draugų ir pasigirdo lengvas balsas:

—Jau turime Ją.

—Nuginkluot žemskius...

Po trumpo skubaus darbo, vėl pasigirdo balsas:

—O dabar?

—Sušaudyt juos!

—O viešpate!... Dovanokite gyvastį—meldė starša.

—Vyručiai. Aš nieku nekaltas. Nežudykite manes—meldė vežėjas.

—Lipkite lauk!—sušuko komendatas.

—O, gospodi!... Dovanokite.

—Dovanokite—meldė vežėjas.

—Tu, vaikinuk, važiuok sau ir laikyki burną kietai uždaręs!— pagrąsino vienas prikišęs revolverį prie nosies.

—Prisiekiu — ir nurūko plentu, kaip viesula.

Paskui atsibuvo trumpas pasikalbėjimas tarp draugų ir sudaryta iš penkių draugų tvirta sargyba, kuri apsupo keturis žemskius du iš šalių, du iš paskos, vienas pirma ir po komandos žodžio "Marš", jie pradėjo žingsniuoti. Jie ėjo per laukus, javus, dirvonus, griovius ir artinosi miško link. Priėjus mišką, gerą galą paėję, apsistojo ir liepė žemskiams pasilsėti. Vieną paliko juos vaktuoti, o keturi nuėjo toliau ir pradėjo tartis:

—Ką darysim su jais?

—Sušaudyt ir tiek.

—Neužsimoka taip daryti. Prisaigdykime, kad tylėtų, nesikištų daugiau ir paleiskime.

—Juokai tik. Ką jiems ta prisiegia reiškia? Šiandien jie prisiegs, o rytoj atvažiuos ir tave sušaudys. Ar jie mums nežinomi? Kulka į kaktą ir atlikta.

—Aš ir taip sakau.

—Lai būnie ir taip.

—Pririškite juos prie medžių!— sukriokė komanda.

—O, viešpatie! Dovanokite gyvastį.

Kaip dievą myliu, daugiau nedarysiu krautų ir nesikišiu į revoliuciją.

—Paleiskite gyvus. Pasigailėkite,—meldė kitas.

—Paleiskite, o aš ir patį carą užmušiu,— sušuko ketvirtas.

Žemskių kaklai tapo drūčiai pririšti prie medžių su jų pačių diržais, rankos į užpakalį surištos. Kada viskas buvo prirengta, draugai vėl kažką patyliukais pasikalbėjo ir vėl pasigirdo komandos balsas:

—Užrišt akis.

—Keturi žingsniai atgal.

—O, gospodi! — sušuko visi ant syk.

—Taikyt.

Po paskutinių žodžių draugai ant galų pirštų nustypčiojo savais keliais, palikdami žemskius belaukiančius mirties.

Onutė važiuoja Amerikon.

Onutei sugrįžus su draugais namon ir visapusiškai apkalbėjus dalykų stovį, prieita prie išvedimo, kad ji turi prasišalinti. Nes kaip ten nebus, jie juos sušaudys, ar ne, Onutė vistiek bus areštuojama ir kankinama tol, kol išduos kitus. Jai prasišalinus, nebus prie ko kabintis ir jei kokios, dėdė galės kabintis prie jų, reikalaujamas Onutės ir viskas bus gerai, bent šiuom pavojingu momentu.

Onutė sutiko su viskuom. Jai visviena, ar ji eis į kalėjimą, ar į Ameriką, bile tik bus prašalintas pavojus kitiems draugams ir pagreitintas žmonių sukilimas. Tapo nutarta, kad Onutę reikia prašalinti šį vakarą ir pakol viskas bus prirengta kelionei, ji galės praleisti kelias dienas pas dėdės seserį paprusėj, o jeigu bus reikalas — persikelti į Prusų pusę.

Nutarta ir padaryta. Pora arklių laukia, Onutė karštai atsisveikina namiškius. Sunkiausia jai buvo atsiskirti su geru dėde, kaip ir dėdei su ja. Kada dėdė pabučiavo jos kaktą, didelės, galesčio ašaro pradėjo riedėti per jo raukšlėtus veidus, taip-pat ir Onutė apsiplė ašaromis. Dėdė prižadėjo atvažiuoti pas ją ateinan-

čioj nedėlio, atvežti pinigų kelionei ir šiaip reikalingus daiktus.

Po arklių kojomis sudundėjo žemė; vežimas užtraukė paprastą savo dainelę ir juos prarijo tamsi naktis. Dėdė atėjo į stubą, atsisėdo gale stalo, paslėpė veidus tarp delnų, o pusiau pražilę plaukai nuslinko žemyn ir uždegė jo ašarotas akis. Lempa netekus žibalo pradėjo gesti ir juoda naktis užtraukė savo uždangą.

* * *

Dėdė, Jonas ir Onutė skiriasi Eitkunų stotyj. Kiekvienas jaučia širdies skausmą ir gailios ašaros vilgo jų blakstienas. Keleiviai bėgioja nešdamiesi ryšulius, atsiveikina, verkia ir linki laimingos kelionės. Traukinys sukaukė, giliai atsiduso, išleisdamas garų kamuolius per savo milžiniškas šnerves; vagonai sujudo, sujungimai sutarškėjo ir jis pradėjo slinkti. Pro vagonų langus išsiveržė skardus dainos balsas:

Sudiev Lietuva...

Man linksma buvo —

Gyvent savoį šalelėj.

Dėdė su Jonu ilgai žiūrėjo į atsitoliantį traukinį. Kada jis išnyko jiems iš akių, dėdė giliai atsidusėjo, nusišluostė nosinę akis ir tarė:

—Gaila mergaitės.

—Gaila, bet visgi geriausiai, negu kalėjimas.

—Tas tiesa, bet koks likimas jos ten laukia?

—Kiek tai ašarų išspaudžia iš mūsų akių šėlstanti reakcija?...

—Aš duodu žodį, sūnau, kad kaip greit dalykai persimainys, aš ją gražinsiu atgal.

—Aš tik norėjau jūsų prašyti to, tėti. Man norėjosi važiuoti su ja drauge...

—Man, vaike, visi namai paliko tušti ir nesinori grįžti atgal.

—Na, einame, tėti. Pasivaikščiosime po miestą ir grįšime atgal grumtis su reakcija.

Juodu paskutiniai apleido stotį. Stotis

paliko tuščia. Saulė išlindus iš po debesio, jos spinduliai atsimušė į kieta, cementu išlieta platformą, tarsi norėdami nudziovinti tas ašaras, kad jas, kaip brangų perlą nesumindžiotų kiti keliauninkai savo purvinomis kojomis. Ašaras, kurias gali apkainuoti tik tas, kurio gilus širdies gailestis galėjo išspausti iš akių ir nuridinti ant purvinos žemės.

(Toliaus bus.)

Senas Vincas.

SUSTOKIM!

Sustokim sesutės į kruvą, į ratą,
Tegul kapitalas pasaulio pamato,
Kaip drūtos ir mūsų šiandien darbo spėkos,
Kad jų įveikti negali jau niekas.

Sustokim sesutės, gal verkti tik vaikas,
O mums gi į kovą atėjo jau laikas.
Ar leisim save darilgiau išnaudoti—
Skriaudikams, tyronams po kojų mindžioti?

Per amžius turtuoliai mus skriaudė, kankino,
Retėžiais vergijos mus kalė, rakino.
Kaip tik jie išmanė, taip draskė ir žudė,
Niekšingu gašlumu jie gyvais mus pudė.

Nedavė progos mums dorai pragyventi,
Paleistuvio urvo neleido išvengtį.
Jie tyčia tai darė, kad mums tik badauti,
Daugiau, kad sesučių į tinklą pagauti.

Argi ir dabar dar sesutės tylėsime,
Kaip mus išnaudoja ramiai sau žiurėsime.
Sustokim sesutės į kruvą, į ratą,
Tegul kapitalas pasaulio pamato.

Nuo šiandien į kovą, kad visos sustosim
Badu mirt vaikučiams saviems nebeduosim.
Tik drąsiai į kovą, o mūsų vienybė,
Sugriaus kapitalo prakeiktą galybę.

Keršto širdis.

TIK JIS TEBEVARGSTA.

Didi sniego pusniai
Ir šaltieji ledai,
Ką per žiemą taip slėgė mūs žeme,
Jau sutirpo visai,
O jų vandens lašai
Išgaravo tenai, kur juos semia

Debesėliai pilki,
Lyg sparnai tie ilgi
Beskrajojanciojo didžiojo aro.
Ir gamta, žiūrėk, jau
Kožną dieną daugiau
Įvairiausių stebuklų pridaro:

Ji senuosius miškus,
Lyg mažyčius vaikus,
Naujais rūbais aprengia-papuošia;
Visas pievas kvapsniais
Margų varšų žiedais.
Skubina ji pripildo, priruošia.

Gyvulėliai, paukščiai
Laimės turi apščiai
Ir jau gali laisvai sau gyvuoti,
Nuo šaltųjų speigų,
Nuo sunkiųjų vargų
Jiems visai nebereikia dejuoti.

Muzikantai svirpliai
Balsus leidžia smagiai
Ir simfonijos orkestras tveria;
Su paukšteliais išvien
Giesmes gieda kasdien
Ir pasauliui linksmybę taip beria...

Tik vargdienis žmogus
Tebekenčia vargus,
Jį visokios nelaimės dar spaudžia;
Jis dar vargsta sunkiai,
Jungą velka kantriai,
O jo mintys dar vis tebesnaudžia...

1921.

Buolio Sūnus.

IŠTREMIAANT.

Be atlaidos klausinėja; —
“Kur yra tavo giminė?”
Viens prie kito siuntinėja
Ir vis klausia “Kur tėvynė?”
“Kokios šalies tu pilietis?
Prie ko esi prisirašęs?
Ar lietuvis, ar chinietis?
Ar kitas koks raudonasai?”...

Klausinėja prisispire, —
Mat, jiems reikia užrašyti:
Nes gerai “yra patyrė”
Kad reikės iš čion išvyti...

Aš gimiau šaltoj bakužėj,
Kur vėjas kiaurai lakioja,
Vargo, ašarų šalužėj,
Kur žmonės varguos vaitoja.

Kur nagaikos ir šampoliai
Drasko darbininko skurą,
Kur dvarponiai visagaliai
Įtaisė žiaurią torturą.

Tėvynė mano dirbtuvė,
Kur žmonės prakaitu mintą,
Kur veidai baisūs, išdžiuvę
Ir spėkų netekę krinta.

Liejyklos, kur tirpsta pienas,
Kasyklos, kur mirtis seka, —
Kur darbininkas neb'vienas
Brangios gyvasties neteko.

Pilietis viso svieto,
Kur tik rankpelnis gyvena,
Kur po našta vargo kieto
Prispaustas vargdienis stena.

Kur tik ašarų upeliai
Teką rankpelnių varguolių,
Kur žilagalviai seneliai
Badu miršta del turtuolių.

Prie valdžios aš prisirašęs,
Kuri sostus purvuos mina,
Ką rankoj aštrusis ginklas
Prie liuosybės kelią skina.

Kur emblemos raudonas ženklas
Plevėsuoja del komunizmo!

Visur aš esu pilietis,
Visur mano yr' tėvynė...

Lakštingalos Vaikas.

Ellis Island, 10-II-22.

NERAUDOKIM!

Neraudokim, broliai, sesės,
Viens karžygis jeigu krito,
Bet jo vieton tuojaus kito
Mes jieškokim.

Raudos nieko nepagelbės,
Nors ir kaž-kiek ašarosim—
Veltui laiką tik eikvosim, —
Jis nekels jau.

Vieton verkti del karžygio,
Savo spėkas labiau glauskim,
Karžygio drąsumą jauskim,
Tęskim kovą.

Kominterno pleną ėmę,
Savo eiles mes riktuokim,
Ant priešo drąsiai maršuokim
Ir laimėsime!

Buolio Sūnus.

VAIKU SKYRIUS

PAUKŠTELIAI

Nedori Vaikai, Paukščių Priešai.

Daugelis iš žmonių tankiai pasako: "Linksmas, kaip paukštelis, laisvas, kaip paukštelis ir t.t." Mūsų poetai tankiai perstato paukštelius laisvais, be rūpesčių, be vargų ir visuomet linksmus. Turbut bene bus teisingiausia pasakęs poetas Vaičaitis, kuris savo eilėse sako: "Veidukai jos baltai raudoni, širdis, kaip paukščio nekalta ir t.t.

Pasiremiant šitokiais išsireiškimais, galima suprasti, kad paukšteliai neturi jokio vargo, neturi rūpesčių, kaip kad žmonės turi ir visuomet linksmi sau čiuoba ir linksmi žmonės jų sunkiuose varguose

bei rūpesčiuose. Bet kas atydžiai tēmija paukščių gyvenimą, tas gali išskaityti, kad paukščiai, kaip ir žmonės turi tiek pat rūpesčių, sunkaus darbo ir vargų. Nors mes nesuprantame paukščių kalbos, vienok iš žemiaus nurodytų atsitikimų, pamatysime, kad galima suprasti jų čiuobėjimo liudnumus.

Miestuose gyvendami vaikučiai mažai apvertina paukščius, nes jų ausis yra užkariavęs miesto triukšmas ir paukštelio balselis yra persilpnas užžavėti jo klausą. Daugelis miesto nedorų vaikų jieško progos dasigauti į miškus, kad landžioti po krumus, jieškoti lizdelių, kuriuos suradę išdrasko, kiaušinėlius išmėto, paukštelius nužudo, kad gavus pasijuokti, kuomet jie vienas antram užkiša pliką paukštelį už marškinių, ar kiaušinėliu sutepa vienas antro burną.

Kuomet nedori vaikai drasko jų lizdelį, mes galime pastebėti, kaip patelkėlė ir patinėlis, papurenęs plunksnes, išskėtę sparnelius, šokinėja šakelė nuo šakelės, purpsi virš vaikų galvų ir trumpais sakiniais čiauška, kas reiškia jų protestą bei maldavimą pasigailėjimo. Kada vaikai atlikę tokį nedorą darbą nueina, paukšteliai atleka, apžiūri savo išdraskytą lizdelį, aplekioja, apipurpsi išmėtytus kiaušinėlius, ar negyvus mažyčius, suleka į medžio viršūnę ir pradeda čiuobėti. Tuomet mes aiškiai galime suprasti, kad ten ne linksmumo čiuobės, bet karti rauda, gilus apgailėstavimas, pasiskundimas ir išmetinėjimas.

Negana to. Kiekvienas pauštelis pašvenčia daug laiko belandžiodamas po tankiausius krumus, po spygliuotus raistus, bejieškodamas saugios vietos savo lizdeliui, kuriame bus auginami jų vaikeliai. Kuomet vieta tapo surasta, patelkėlė ir patinėlis pradeda nešti savo mažiūčiuose snapeliuose šapalėlius ir pinti rundiną skritulėlį; kuomet sienelės gatavos, patelkėlė pradeda ištaisyti vidurį lizdelio minkštais puke-

liais, samanėlėmis, plaukeliais ir tam panašiai.

Kad jus suprastumėte, kaip sunku yra subudavoti lizdelis, aš trumpai jums paaiškinsiu. Paprastas lizdelis susideda iš kelių tūkstančių atskirų šapelių, kuriuos po vieną savo myčiuose snapeliuose paukšteliai turėjo sunėšioti. Negana to. Reikia žinoti, kad paukšteliai neturi krautuvių, kur būtų galima tuos visus tinkamus šapelius pasiimti. Jiems prisiėjo lekioti iš vietos į vietą ir lekioti kitus kelis tūkstančius kartų, kad suradus tinkamą šapelį del savo rūpestingai buduojamo lizdelio. Taigi, ar protinga yra daryti tokią didelę skriaudą paukšteliams, draskant jų taip rūpestingai subudavotus lizdelius? Ar galima vadinti tokius vaikus dorais, kurie atlieka tokį nedorą, tokį begėdišką, tokį barbarišką darbą?... Visų dorų vaikučių pareiga yra neleisti tai daryti nedoriems vaikams, išaiškinti jų darbo nedorumą ir skriaudą kurią padaro paukšteliams.

Kiti Paukštelių Priešai.

Jūs dabar žinote, kaip sunkiai turi dirbti paukšteliai iki subudavoja lizdelį. Kuomet lizdelis gatavas, patelkėlė-motinėlė tupi į jį ir pradeda nuo keturių iki šešių kiaušinėlių ir savo šiltu kūneliu šildo juos per apie tris savaites laiko; šildo tol, kol kiaušinėlio lukštas truksta ir išsiritu mažutėlis, plikas gyvūnelis. Bet per tris savaites laiko, motinos mažutis, šiltas kūnelis turi apsaugoti kiaušinėlius nuo šalčio ir lietaus. Daug kartų pasitaiko, kada užėina lietus su audra. Vėjas siubuoja jos lizdelį, blaško į visa puses, lietus gi savo stambiais lašais vilgo jos plunksnes, ji išsiskėtus, kietai įsikibus kojalemis į lizdelio kraštus laikosi, kad tik išlaikius šiltai kiaušinėlius, kad neužšaldžius juose savo mažutėlius.

Negana to. Kada patelkėlė tupi ant kiaušinėlių, patinėlis visados tupi tame pat medyje ant šakelės ir sergsti ją. Tik staiga patinėlis sučirškia, patelkėlė pakelia savo

galvutę ir pamato per kraštą lizdelio žiūrincias dvi smailiai žibančias akis ir miklų, tamsiai rudą, dvišaką gyvatės liežuvį besiviniojantį aplink ją. Patelkėlė sprunka lauk, o kiaušinėliai vienas, paskui kitas sueina gyvatei į nasrus. Tą patį padaro ir katė, tą patį padaro ir vanagai, kurie landžioja po krumus ir jieško lizdelių ir naikina kiaušinėlius, ar tik-ką gimusius mažiuskus paukštelius.

Po to atsitikimo, po tokio nemielaširdingo pasielgimo su jų taip rūpestingai apsaugotais vaikeliais, tėvelis ir motinėlė suleikia į medžio viršūnę ir čiulba tai pakeldami, tai nuleisdami savo švelnų balseį. Čia vėl iš jų snapelių veržiasi graudus pasiskundimas ir sielvarta.

Farmerių vaikučiai labai atjaučia paukšteliams. Jie ne tik nedrasko jų lizdelių, bet kiek galėdami apgina juos nuo priešų. Yra daug atsitikimų, kad fermerių vaikai pamatę miesto vaikus landžiojant po krumus, gena juos lauk kiek galėdami, ar pajiegdami. Jie gi protestuoja ir sako, kad fermerių vaikai yra per daug saumyLIAI ir neleidžia miestiečiams pažaisti po miškus.

Senas Vincas.

TEISINGAS TEISĖJAS.

Tulas pasiturintis žmogus, kartą pametė savo švarką, kuriame buvo įsiuta apsti suma pinigų. Savo nelaimę jis tuoj paskelbė ir prižadėjo šimtą auksinių tam, kas radęs atiduos. Netrukus atėjo pas jį teisingas žmogus ir tarė:

—Aš radau tavo švarką su pinigais, štai jis.

Taip abejotinai laimei pasitaikius, pasiturintis žmogus nudžiugo, bet turint biauuru įprotį pavidėti, sumanė apgauti teisingą žmogų ir nusukti jam žadėtą dovaną. Todėl atardė jis švarko siules, suskaitė pinigų ir veidmainingai tarė:

—Prieteliau! Šiame švarke buvo įsiuta aštuoni šimtai auksinių, gi dabartės, aš

randu tik septynis šimtus. Galējo būti, kad atsiardēs patsai pasiēmei žadētā dovanā. Gerai tai padarei, ir ačiu kad sugrāžinai man reštā.

Kadangi radējas žadētos dovanos nebuvo ēmes, tai sulyg teisybēs, reikalavo dovanos. Gražumu tarpe savēs nesusitaiķius, dalykas pateko ī teismā.

Po īsklausymo pametējo ir radējo, liudijimū, teisējas savo nuosprendī īšreiškē šiaip:

—Tas yra tikrinybē, kā judu abu pasaķojate. Švarkas su aštuoniais šimtais aukšiniū tapo pamestu ir švarkas su septyniais šimtais yra rastas. Sulyg to īšeina, kad ne tas pats švarkas. Todel radējui reikia paimti švarkas su pinigais ir laukti kol atsiaras ypatā, kuri pametē septynis šimtus aukšiniū, ģi žmogus, kā pametē aštuonis šimtus, turi būt kantruš ir laukti kol kas ras švarkā su aštuoniais šimtais.

(Sulig vokišķo) B. ī M.

Lavinimosi Skyrius

ĪS KOMUNISTŪ PROGRAMOS.

(Tāsa)

Apsiginklavē Žmonēs Saugoja Savo Ušķariavimus.

1. Kaip Engelsas darbininkams nurodo, īšlaikyti ušķariautā laisvę?
2. Darbininkai, paēmę valstybē ī savo rankas ar gali nusiginkluoti ?
3. Ar darbininkai, turēdami galiā, gali leist buržuazijai turēt ginklus?
4. Ar galima koku kitu būdu nuverst buržuazinę valstybē be ginkluoto sukilimo?
5. Kodel buržuazija gali priverst kareivius (kurie susideda taipgi īs darbininkū) šaudyti ī darbininkus?
6. Kodel revoliucijai īskilus turējo pakrikt Rusijos senoji armija?

7. Īs koku elementū turi susidēt Raudonoji Armija?

8. Prieš kā yra atkreipta Raudonoji Armija?

9. Kokiais pamatais Raudonoji Armija privalo būt sutverta?

10. Ar Raudonosios Armijos kareiviai privalo būt atskirti nuo viešojo politinio gyvenimo?

11. Kas turi lavint darbininkus vartot ginklus?

Sekamam "Moterū Balso" numeryj užbaigsime klausimus īs Komunistū Programos. Būtū gerai žinūt draugiū nuomonę apie lavinimosi skyriū. Taipgi ar daug kuopū riša šiuos klausimus. Žinant draugiū nuomonę, lengviau galēsime pradēt rengtis studijuot kitā knygā. Red.

ŠEIMININKIŪ SKYRIUS

SPONGE CAKE.

- Pusē svoro cukraus,
 Pusē svoro miltū,
 5 kiaušinius,
 3 šauķtukus verdančio vandens,
 1 šauķtukas "Aniese Seed".

Pusē šauķšt. kepamo pauderio, bisķi druskos.

Supilk cukrū ī bliudā, užpilk vandenī ir īšmaišky, paskiaus sudēk kiaušiniū trynius, viskā gerai īšmaišky.

Kiaušiniū baltymus atskirai reikia īsplakti, paskiaus supilti, viskā īšmaišyti ir palengva maišant dēti miltus ir anyžiū sēklos (Aniese seed).

Bleķē reikia īštepti riebalais ir īskloti popiera.

Padedant ant vasaros žieminius drabužiū, šēpas īsklokite laikraštīnėmis popieromis. Tas dalinai apsaugoja drabu-

žius nuo kandžių suėdimo, nes kandys nemylī rašalo dvokimo.

POUND CAKE.

Pusė svaro cukraus,
Pusė svaro sviesto,
Pusė svaro miltų,
5 kiaušinius,

Pusė šaukštuko kepamų miltelių,
1 šaukostas Vanilijos, biskį druskos.
Pirmiausiai reikia sviestą ir cukrų ištrinti, paskiaus kiaušinių trynius ir viską gerai išplakti. Baltymus reikia atskirai išplakti, paskiaus supilti į daiktą ir maišant dėti miltus.

KORESPONDENCIJOS

MONTELLO, MASS.

28 d. kovo L.M.P.S. 22 kp. ir A.L.D.L.D. 6 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo draugas A. Bimbo, temoje apie pabaltijos tautų padėtį. Tarpais ir ir juokų padarė kalbėdamas apie Lietuvą. Pertraukoje buvo renkamos aukos del L.P.K.G. fondo. Surinkta 38 dol. su centais, kurie visi tapo pasiūsti virš minėtam fondui, o vakaro lėšas padengė kuopos iš savo išdu. Rusijos baduolių šelpimo darbas taipgi eina pasekmingai. Tarp-tautinis komitetas jau pasiuntė į Friends of Soviet Russia centrą tris tukstančius dolerių; taipgi daug drapanų surinkta ir pasiūsta. Iš lietuvių daugiausia darbuojasi šie draugai: K. Čereškienė, A. J. Sireikis ir K. Beniulis. Taipgi turiu pasakyti, kad draugės progresistės labai tankiai pamiršta atsilankyti ant kuopos susirinkimų. Kuopa turi 30 narių, bet į susirinkimus lankosi tik maža dalelė. Šitokis draugių apsilaidimas parodo, kiek draugės interesuojasi savo organizacijos reikalais.

Susirinkimai atsibūna kas antrą utarninką 7 val. vakaro L.T. Name.

22 kp. *Korespondentė.*

ELIZABETH, N. J.

Iš L. M. P. S. 4 kp. *Veikimo.*

Nors mūsų kuopa veikia nemažiau už kitas kuopas, tačiau mažai yra rašoma apie ją "M. B." Draugės pereiname susirinkime atsižymėjo aukomis. Iš izdo paaukavo Rusijos baduoliams \$75.00. Tai pagirtinas darbas. Taipgi paaukavo \$20.00 "D. T." ir \$15.00 Politiniams Kaliniams per Lietuvos Draugų Atstovybę.

Kuopa niekad neatsisako aukaut darbininkų reikalams. Taipgi nutarta surengti prakalbas, pikniką ir prakalbas Lindene organizavimui naujos kuopos.

B. Makutėnienė.

BRIGHTON, MASS.

Kadangi mūsų miestelis nedidelis, tai laikraščiuose ir žinių iš lietuvių judėjimo mažai matosi, rodos, kad nieko ir nebūtų veikiama. L.M.P.S. 49 kp. narės darbuojasi kiek išgalint, išskiriant vieną antrą, kuri tik triukšmą kelia atėję į susirinkimus. Dabartiniu laiku, kuomet pradėjo kilt triukšmo susirinkimuose, tai prie to prisideda dar ir rajono komitetas. Atvažiaavę pašaliais prikalba naujai prisirašiusioms narėms visokių baubų, kurios paskui tik ir kelia lermą. Taip dalykams stovint, kuopa narių skaitlium žymiai sumažėjo, gal ir prie visiško pakrikimo prieit.

E. Bernotienė.

CHICAGO, ILL.

Sausio 1 d. L.M.P.S. III Rajonas surengė vakarą naudai "Motery Balso".

Nors tą vakarą Chicagos darbininkiškos dailės spēkos, po kontrole darbininkų ratelio, nuėjo tautininkams tarnauti, taipgi tą patį vakarą buvo surengtas ir rusų dainininkų koncertas Rusijos baduolių naudai, kuris irgi patraukė didelę dalį lietuvių darbininkiškos publikos, vienok visgi rengėjams pavyko sukviesti didelį būrį "Motery Balso" rėmėjų, nes publikos prisirinko arti pilna Mildos svetainė. Programą išpildė Ateities Žiedo daugijėlės nariai, po vadovyste W. Bigeliutės ir Rusų Jaunuolių grupė, mergaitės ir berniukai rusiškais rūbais apsirengę, taip puikiai šoko rusiškus šokius, grajino ir žaidė žavėdami publiką.

Programui pasibaigus, vieni šoko, linksminosi, kiti šnekučiavosi. Žodžiu, vakaras pavyko visais atžvilgiais ir "Motery Balsui" liko nemažai pelno.

Įplaukų buvo	\$182.50
Išlaidų	119.06

Gryno pelno liko \$63.44

Pinigus, \$63.44, pasiuntėm "Moterų Balsui".

L.M.P.S. III Rajono vakaro reng. komisija:
O. Stikl-Vikšrienė, S. Stasiukytė,
A. Milerienė.

SPRINGFIELD, ILL.

Balandžio 16 d. L.M.P.S. 16 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą. Po visų apkalbėjimų, tapo pakeltas klausimas kas link draugės M. R. Lekešienės, kuri peržengė LMPS. konstituciją, dirbdama politikieriam balsavimo dienoj. Balandžio 4 d. miesto rinkimuose dirbo už republikoną, kuris būk tai prižadėjęs kokias tenai ganyklas lietuviam dėl piknikų vasaros metu. Bet, kad M. R. Lekešienė neatėjo į susirinkimą, kad pasiteisint, tai tapo suspenduota ir duota tam tikras laikas pasiaiškinimui.

Tulos draugės teisingo ją, kad tai draugė M. R. Lekešienė nežinojo tuom tarpu dirbdama, jog peržengia darbininkišką discipliną, bet tas mažai galėjo gelbėti. Tulos draugės nurodė, kad apkaltintoji visuomet prisima kaltę, bet apsisukus ir vėl daro klaidas, kurios vėda kuopa prie suirutės.

Tulos draugės taip įsikarščio, kad net pareiškė, kad jeigu nebus prašalinta republikonų organizatorė, mes visos pasitrauksime. Girdi, mums nereikia tokių narių, kurios parengimuose dainuoja "Internacionalą", o ant rytojaus agituoja darbininkų partiją (A. D. P.), kitą dieną tuos pačius darbininkus kalbina, kad balsuotų už republikonų partiją. Pagaliaus vienbalsiai nutarta prašalint M. R. Lekešienę už peržengimą LMPS. konstitucijos.

Taipgi nutarta parašyti į dienraštį "Laisvę", kad L.M.P.S. 16 kp. dabartiniam momente, kuomet verda kova tarpe draugų, draugijų ir laikraščių už fraccinius reikalus ir pakol negalima patėmyt rezultatų vienoje ir antroje pusėje,— vienbalsiai laikytis nuošaliai, nekėlus prastų ir kitų pasipriešinimų; taipgi susilaikyt ir nuo aukojimo. LMPS. 16 kp. turi izde 250 dolerių ir paėmė mokytoją, kuriai apmoka \$35 ant mėnesio už mokinimą vaikų draugijėlės "Ateities žiedas. Tam tikslui sutvėrė fondą, kad būt galima paprašyt ir pašalinių, kurie galėtų remti vaikų draugijėlę. Balandžio 19 d. surengė vaikučių koncertą, kur buvo gražu pasižiūrėti į jaunuolių dainuojant burelį.

Mokyklos komiteto nariai—J. Starkevičius, A. Jonikienė, G. Bulota ir M. Lekešienė—pasakė po trumpą prakalbėlę, ragindami remti visais galimais būdais "Ateities žiedo" vaikų draugijė-

lę. L.M.P.S. 16 kp. sutvėrė tą draugijėlę ir kartu dabar su A.L.D.L.D. 7 kp. bendrom spēkom palaiko ją.

L.M.P.S. 16 kp. Korespondentė.

DETROIT, MICH.

L.M.P.S. 17 kp. 26 d. kovo perstatė veikalą "Alkani žmonės". Publikos buvo mažai, jei įskaitant progresyvius žmones, kurie dalyvauja ant mūs parengimų, šiuom kartu nesimatė. Bet kodėl? O gal tai, kad parengimai per tankiai ir publika pavargo belankydamą juos... Kuopai pelno mažai liko—apie 3 dol.

Čia taipgi gyvuoja ir vaikučių draugijėlė, vardu "Ateities žiedas". Iš pradžių vaikučių lankėsi virš 40, o dabar mažėja ir trumpoj ateityj mokykla užsidarys.

Čia buvo ir moterų lavinimosi mokykla, bet delei neskaitlingo draugių lankymosi jon, priisiėjo ją likviduoti.

16 d. balandžio laikytas susirinkimas, kuris, reikia sakyti, buvo vienas skaitlingiausių susirinkimų šimet. Buvo keletas laiškų, kuriuos verta čia paminėti. Pirmas, tai nuo A. D. Sąjungos tarptautinio skyriaus, kuriame kvietė prisidėti prie jos; po ginčų, nutarta didžiuma balsų prisidėti ir išrinkta delegatė į miesto komitetą.

Antras laiškas nuo L.M.P.S. Pild. Komiteto, kuriame kvietė remti Lietuvos Politiškų Kalinių Gelbėjimo Fondą, įkurtą Pild. Komiteto. Čia irgi buvo riksmo partijietėms, bet to viso nepaisant, likosi užgirta didele balsų didžiuma ir remsim kiek galėdamos, ba yra mūs, darbininkų moterų, pereiga gelbėti savo brolius pūstančius Lietuvos buožių kalėjimuose. Mes nepaisome, kad mus niekina visokiais moksliskais žodžiais, mes rėmėm ir remsim darbininkų reikalus ant kiekvieno žingsnio. Kuopos izde nesirandant pinigų, buvo padaryta kolekta. Drgė Naujokienė aukavo \$1; smulkių surinkta \$6.45. Viso—\$7.45, kurie likosi pasiūsti izdininkei.

Taipgi buvo laiškas iš Friends of Soviet Russia Lietuvių Skyriaus, atsišaukiantis aukų del Rusijos baduolių. Nors kuopa turi delegates Lietuvių Skyriuje ir draugės darbuojasi aukų rinkime, bet ir ant šio laiško tapo atkreipta atyda—padaryta antra kolekta ir surinkta baduoliams \$10.00. Drg. Zakarienė aukavo \$2, o drg. Demckienė—\$1.

"Laisvės" numery 79, šių metų, A.D.P. 8 kp. korespondentas aprašo 17 kp. susirinkimą, kuris atsibuvo 20 d. kovo, ir sako:

"Neapykantos vaisiai, sėjami Bimbos, Daubaro ir Co. linkui A.D.P., šioje kuopoje pasiekė augščiausią laipsnį. Kaip viena, taip ir kita pu-

sė rengiasi į 'galutiną mūšį'".

Bimbo ir Daubaras nesėjo jokios neapykantos tarpe 17 kp. narių prieš A.D.P., ir 17 kp. narės nesirengė į joki mūšį su partijietėmis. Korespondentas rašo tą, ką daro partijietės ir spėja, kad tą patį daro ir 17 kp. narės. Bet jis klysta; mes nelaikome slaptų susirinkimų ir netariam kaip jas užkariauti, bet jos, partijietės, tą daro ir plenuoja kaip užkariauti kuopą. Bet veltui darbas; mes vaduojamės savo protu kokį mes turime ir niekas mums nediktuoja, ką turim daryti.

Korespondentas rašo, kad "norėjo prisirašyti O. Krakaitienė, bet ekstra kairiosios nepriėmė

gal tik todėl, kad O. K. A.D.P. narė".

Mes nežinojome, kad K. yra A.D.P. narė; mes jos nepriėmėm todėl, kad, ji priklausė pirmiau 17 kuopai ir mes turėjom su ja nesusipratimų tada, o dabar greičiau kyla bile kokis nesusipratymas. Ir draugės žinodamos tą balsavo prieš. Ir gerai padarė: ba norėjo prisirašyti ne dėl to, kad remti mūsų organizaciją, bet, kaip korespondentas rašo, laimėti mūšį. Jis žino prie ko jos rengėsi

Kuopa turi nutarusi paimti du vakarus ant ateinančio sezono, mažu bus geresnės pasekmės, negu pereitą kartą.

17 kp. Korespondentė.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

VISŲ L. M. P. S. NARIŲ DOMEI

Draugės, mes referendumu priėmėm naują konstituciją, tai dėkime visas pastangas, idant jos prisilaikyti.

Vienas konstitucijoje priimtas paragrafas yra sekantis: vietoj, ką mes mokėjome mėnesines duokles po 20c. į mėnesį, dabar nuo šio mėnesio reikės mokėti po 25c. į mėnesį. Iš tų pinigų 20c. bus pasiūsta į centrą ir 5c. pasiliks kuopos išde. Taip, draugės, įsitemykite tą labai gerai, kad ateityje nereikėtų rašinėti ir aiškinti išnauro apie tą patį dalyką. Kurios narės esate užsimokėjusios į priekį už kelius mėnesius, tai prie to dar pridėkite po 5c. ir tuos sumokėtus pinigus pasiūskite sekretorei į Centrą.

Įstojanti nauja narė moka dar 10c. įstojimo, kurie eina į Susivienijimo išdą ir už juos gauna konstituciją.

Taigi, draugės, stengkitės prisilaikyt to naujo konstitucijos įstato abelnai ir visos naujosios konstitucijos

O. Šimoliuniūtė, L.M.P.S. C. Sekr.

L.M.P.S.A. CENTRO SEKRETORĖS PRANEŠIMAS.

124 kp. St. Louis, Mo. susitvėrė iš 6 narių. Sekretorė Ašmenckiūtė, 4583 Forest Park Blvd.
125 kp. Kearney, N. J. susitvėrė iš 8 narių. Sekretorė S. Kazokytė, 139 Tappan St.

Geriausių pasekmių toms kuopoms darbuotis dėl darbininkiškos visuomenės.

O. Šimoliuniūtė, L.M.P.S. Centro Sekr.

VISŲ L.M.P.S. KUOPŲ FIN. SEKRETORĖM.

Kadangi mūsų išrinktoji išdininkė d. M. Lukauskaitė atsisakė užimti L.M.P.S. Centro Išdininkės pareigas, tai L.M.P.S. Pild. Komitetas išrinko išdininke d. A. V. Klimiutę, taigi, draugės, siūsdamos mokesčius į Centrą, rašykite čekius arba money orderius išdininkės vardu: A. V. Klimiūtė, arba L.M.P.S. Meldžiu nerašyti kokių nors kitų ypatų vardais, nes taip darant gali įvykti nesusipratimų.

O. Šimoliuniūtė, L.M.P.S. Centro Sekr.

VISOMS L. M. P. S. NARĖMS.

Draugės, kurios negaunate "Moterų Balso" šį numerį, tai žinokite, kad jus esate skolingos L.M.P. Susivienijimui už tris mėnesius.

Draugės, kurioms rūpi L.M.P.S. organizacija ir sykiu visos darbo klesos gerovė, tai dėkite pastangas, kad užsimokėtų kiekviena į L.M.P.S. Ir jeigu mes tatai darytume, tai nereikėtų nei sulaukyti mūsų organo "Moterų Balso" siuntinėjimą. O kuopos sekretorės pasistengkite kiekvieną mėnesį prisiūsti mėnesines duokles, nesvarbu kiek pinigų buna sumokėta, bet jie turi eiti į Centrą, o ne gulėti pas sekretorę arba pas išdininke.

VISOMS L. M. P. S. KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORĖMS.

Draugės pasistengkite atkreipti daugiau dėmesį į sekantį dalyką. Kuomet siunčiant narines duokles naujų narių, tai pasistengkite sykiu prisiūsti ir jų adresus, kad sulyg gauta jų mo-

kesčia būtų galima joms siuntinėti organą "M. Balsą". Pas mus tankiai taip yra: naujos narės pravarde parašo ant blankos ir pasiunčia, o adresas pasilieka kuopos sekretorės archive ir praėjus kiek laiko ta narė negaudama laikraščio, kad ji moka mėnesines duokles ir negauna organo. Tai paskiau kuopos sekretorė parašo į centrą laišką pranešdama, kad tokia ir tokia narė prisirašė jau penki mėnesiai ir negauna "M. Balsą". Ir tą laišką siųsdama nepažymi tų narių antrašų, kurios negauna "M. B.". Tai tokiu būdu Centro Sekr. tų klaidų jokių būdu negali išvengti, kurios būtina turi būt išvengtos pačių kuopų sekretorių. Taigi, draugės, daugiau atkreipkite atydos į tuos dalykus.

Dar vienas dalykas, siųsdamos pinigų visuomet išpirkite Money Orderį arba čekį L.M.P.S. arba A. V. Klimiutės vardu, o ne kokių nors kitų ypatų vardais. Tankiai prisiunčia money orderius d. B. Šukienės vardu, kurios jau seniai čia nesiranda, tai tokiu būdu pasidaro bereikalingas laiko eikvojimas, kolei surandi tas ypatas, kad pasirašytų ant money orderių.

Kuomet mes draugės kuopose padarysime mažiau klaidų, tai tuo pačiu sykiu ir centre bus jų mažiau, tai tokiu būdu stengkimės jas išvengti. *O Šimoliuniutė, L.M.P.S. C. Sekr.*

L.M.P.S.A. CENTRO IŽDININKĖS ĮSTAIGOS PANAIKINIMO REIKALE.

Kadangi eina apkalbėjimas įnešimo, kad L.M.P.S. Centro išdininkės įstaiga nebūtų panaikinta, tai L.M.P.S.A. 1 kuopa paskyrė komisiją parašyti straipsnelį už tą įnešimą. 1 kuopos didžiama narių yra priešingos panaikinti išdininkės įstaigą.

Kiekviena L.M.P.S.A. narė turi balsuoti už įnešimą, kad nepanaikinti Centro išdininkės įstaigos. Nėra geru dalyku leisti vienai ypatai priimti pinigų, įrašyti juos į knygas ir daryti išmokėjimus. Jeigu viena ypata bus sykiu administratorė ir išdininkė ir dar nemokės atsakančiai knygų vesti, tai gali įvykti klaidų ir niekas negalėtų sužinoti kiek tikrai turėtų būti kasoj pinigų. Kuomet dvi ypatos, administratorė ir išdininkė tvarkys viską, tai jeigu pas vieną įvyktų klaida, būtų galima pagal antros knygas surasti klaidą ir atitaisyti.

Jeigu viena ypata ves atskaitas ir išmokės pinigų, tai dalykų nepagerina, kad prie jos dar kas kitas pasirašo ant čekių. Tos, kurios pasirašo ant čekių, negali žinoti, kada ir kiek yra įplaukų; jos tik ateina padėti savo parašus ant gatavų čekių. Jos jokių savo atskaitų neveda. Atsiminti kiekvieną išlaidą jos negali.

Bent dešimts kuopų parėmė šį įnešimą. Tas rodo, kad nemažai narių nesutinka, kad išdininkės įstaiga būtų panaikinta. Todėl nėra reikalo plačiau apie tai kalbėti.

Mes kviečiame visas drauges balsuoti už šį įnešimą, kada jis bus jūsų kuopai pateiktas balsuoti.

L.M.P.S.A. 1 Kuopos komisija:

M. Undžienė,

E. Vilkaitė,

K. Petrikienė.

ATSISĀUKIMAS.

L.M.P.S. 24 kp. laikytame mėnesiniame susirinkime balandžio 12, 1922 m., Cleveland, O. nutarė atsisaukti į apilinkės L.M.P.S. kuopas, netoli nuo Clevelando kur randasi, kad sudaryti (sutverti) apskritį-rajoną, nors iš trijų kuopų. Mūsų nuomone, kad gal būtų geresnės pasekmės organizavime L.M.P.S. kuopų bei pritraukime darbininkų moterų į mūsų organizaciją ir todėl, mes atsisaukiame į jumi, draugės, kur gyvuoja kuopos netoli, šioj apilinkėj, gal apsvarstę pritarсите mūsų užmanymui. Taipgi kreipiamės į draugus A.L.D.L.D. XI apskričio, gal padėtųmums suorganizuot apskritį.

Pritariančios draugės ir draugai, malonėkite pranešti kuopos organizatorei sekančiu antrašu:

M. Geibienė,

4217 W. 23rd St., Cleveland, O.

PRANEŠIMAS.

L.M.P.S. V Rajono pusmetinė konferencija įvyks 11 d. birželio, 9:30 val. ryte, 534 No. 7 St., Philadelphia, Pa. Draugės, delegatės, meldžiame nesivėluoti.

A. Merkienė, V Rajono Sekr.

L.M.P.S. X RAJONO DRAUGIŲ DOMEI

Brangios drauges: — Aš apleidžiu Illinois valstiją ir kartu minėto rajono organizatorės vietą. Mano vietą užims M. Lekešienė, 2212 Yale Boulevard, Springfield, Ill. kaipo antra daugiausia balsų gavusi rinkimuose.

Tad linkėdama geriausių pasekmių L.M.P.S. X Rajonui ir draugėms.

Draugiškai, *M. A. Steponavičienė.*

L.M.P.S. 88 KP., PITTSTON, PA.

Įnešimas L.M.P.S. IV Rajono kuopoms Referendumui.

Kadangi šiuomi laiku mes turime pusėtinai praplėsti spėkas del visuomeniško veikimo, o mūsų IV Rajono komitetas (tai yra stipriausia spėka) taip mažutis, kad ir su geriausiais norais darbo pasekmingai negali atlikti.

Iš to atžvilgio, mes, laikytame susirinkime balandžio 4 dieną, 1922, visapusiškai apsvarstę vienbalsiai nutarėme duoti įnešimą IV Rajono kuopoms dėl apšvarstymo ir nubalsavimo, kad būtų padidintas IV Rajono komitetas (reiškia, darinktas) vietoj iš keturių narių (kaip dabar kad yra), turi susidėti iš 7-nių. Rajono komitetas turi susidėti sekančiai: Organizatorės, Susiėšimų Sekr., Finansų Sekr., Išdininkės, Knygės ir dviejų agitacijos komisijos narių. Taipgi turi būti išrinktos alternatės (pavduotojos) iš 4-rių narių.

L.M.P.S. 88 kp. komitetas:

Org. K. Rameitune,
Sokr. M. R. Valinčienė,
Izd. N. Vaškevičienė.

Drg. E. Kasparavičienė,
Wilkes-Barre, Pa.

Draugė:—

Prisiunčiu L.M.P.S. 116 kp., Minersville, Pa., įnešimą dėl referendumo IV Rajono kuopoms. Šį įnešimą sutvarkykite ir siuntinėkite kiekvienai kuopai, priklausančiai prie IV Rajono. Taipgi, įnešimą 88 kuopos irgi išsiuntinėkite kuopoms, nežiūrint, kad ir pasiuntėte į "Moterų Balsą", nes ten — į "M. B." pasiūsti nėra niekas įgaliojęs jus. Čia matosi sauvališkas jūsų pasielgimas. Pildykite kuopų reikalavimus.

Jeigu, kp. sekretorių antrašų neturite (Aš nesuprantu, dėl ko jūs nesistengiate tuos antrašus gauti?), taigi aš prisiunčiu jums.

Draugiškai,

M. R. Valinčienė.

Mes, L.M.P.S. 116 kp., laikytame savo mėnesiniame susirinkime 23 d. balandžio, vienbalsiai nutarėm, kad L.M.P.S. IV Rajono dabartinis komitetas rezignuotų ir savo vietoj skelbtų naujus rinkimus ir išrinktų naują valdybą, kuri darbuotųsi darbininkų klesos reikalams.

Todel darėm tokį tarimą, kad dabartinė Rajono valdyba nesutartina veikia. Norim kad veikimas būtų pasekmingas ir naudingas darbininkų klesai.

Kuopos Valdyba:

Org. A. Kubilskienė,
Sokr. O. Aksomitauškienė,
Izd. A. Shiminiėnė.

IV RAJ. VALDYBOS PRIERAŠAS.

Draugės, pirma, negu priimsime naujus įnešimus, turime gerai apkalbėti, ar reikalinga Ra-

jonui padidint komiteto skaitlius ligi septynių narių. Juk mūsų Rajonas nedidelis ir dabartinis komiteto skaitlius lengvai gali reikalus sutvarkyti. Padidinus narių skaitlių, tuomet Rajono Komitetas tarpe savęs tik padidintų darbą ir organizacijai išlaidas susirašinėjant arba laikant posėdžius. Antra, ką turime daryt su konferencijos nutarimais, kuriuos priėmėme 9 d. sausio, 1921, Binghamtone? Tuomet delegatės plačiai apkalbėję nutarė 9 bals. prieš 4 panaikint instruktore su 1922 m., kaip nereikalingą įstaiga.

Knygė panaikinta 1918 m., todėl, kad kiekviena kuopa turi ir pardavinėja knygas.

Dabar kas link agitacijos komiteto, kuomet rengiama prakalbų maršrutas, tai atliekama per patį komitetą. Prižiūrėt silpnesnes kuopas pavesta organizatoriai ir kartu visam komitetui, na, tai kuris darbas turėtų būt pavesta agitacijos komisijai? Juk tas darbas galima atlikti visam komitetui.

Kaip pasirodo, tai organizatorė priešinga šį įnešimą skelbt viešai, bet kadangi pas mus visi įnešimai yra skelbiami viešai ir reikalaujama kuopų parėmimo, tai ir šis, jeigu bus bėgyje 30 d. bent trijų kuopų paremtas, tuomet eis apkalbėjimui.

Sokr. E. Kasparienė,
Sus. Rašt. E. Cibulskienė,
Izd. S. Yanušonis.

PROTOKOLAS XI.

L.M.P.S. III Rajono 11 konferencija įvyko 12 d. kovo, 2922 m., Palmer Park svetainėj, Roseland, Ill.

Konferenciją atidarė organizatorė d. Remeikienė 10:10 val. ryte.

Mandatų peržiūrėjimui paskirta sekančios draugės: V. Deikienė, M. Lakauskaitė ir E. Mačanskienė. Laike mandatų peržiūrėjimo buvo pakviestas kalbėti d. V. Andriulis. Drg. Andriulis aiškino, kaip sufragisčių moterų reikalai skiriasi nuo mūsų darbininkų moterų reikalų, ir kaip mes darbininkės moterys turime darbuotis bendrame kovos lauke su darbininkais vyrais. Papaigu d. Andriuliui kalbėti buvo įnešta, kad būtų pakviestas ir d. Daubaras kalbėti, bet dėl stokos laiko didžiuma balsų nubalsuota, kad nekalbėtų.

Viso delegačių dalyvavo 30 ir Rajono komitetas, viso su sprendžiamais balsais dalyvavo 35 ypatos.

Tvarkos vedėja didžiuma balsų liko išrinkta d. A. Kairienė; pagelbininke A. Meilienė; sekr. V. Navikaitė; maršalka M. Poškienė.

Skaitytas dienotvarkis ir priimtas vienbalsiai. Išrinkta spaudos ir rezoliucijų komisija iš šių draugių: N. Katiliūtė, V. Deikienė ir E. Mačanskienė.

Skaitytas protokolas pereinamos konferencijos ir priimtas vienbalsiai, išskyrus vieną tarimą, kuris buvo neteisingai užrašytas, kad ateinančiais metais agitacijos savaitė būtų rengiama atskirai nuo visų kitų draugijų, ypatingai nuo ALDL., nes tokio tarimo nebuvo, kad apsirubežiuoti "ypatingai" nuo A.L.D.L.D.

Buvo pakeltas klausimas ar suteikti svečiams patariamą balsą, didžiama balsų nutarta nesuteikti išskyrus L.M.P.S. nares. L.M.P.S. narėms buvo suteiktas patiriamas balsas.

Į L.M.P.S. III Raj. įstojo nauja L.M.P.S. 117 kp. iš Westville, Ill. ir užsimokėjo duokles už visus metus.

Buvo pakeltas klausimas apie LMPS. 34 kp. Kadangi nekuriuos draugės tvirtino, kad minėta kuopa atsigaišino, bet tikrenybėje to nebuvo, pavesta tą viską ištirti Rajono organizatorei.

Senasis biznio komitetas raportavo, kad nuo perstatymo "Praeities šešėlio", sausio 29 d., 1922, pelno liko \$55.05 ir "Moterų Balso" naujai, kuris įvyko naujų metų vakare, pelno liko \$63.46, ir tie pinigai pasiūsta į centrą.

Komisijos raportas. Nauja biznio komisija raportavo, kad rengiasi prie velyknakčio. Komisijos raportas priimtas.

Mokyklos tvarkymo komisija pranešė, kad mokykla egzistuoja. Komisijos raportas priimtas.

Prakalbų rengimo komisija pranešė, kad prakalbas surengė bendrai su ALDL. Į Apsk. del Stockyardų streikierių. Raportas priimtas.

Knygų peržiūrėjimo komisija pranešė, kad jos knygas peržiūrėjo ir visas buvo tvarkoje. Komisijos raportas priimtas.

Iš Friends of Soviet Russia Lietuvių Skyriaus delegatės raportavo, kad sumokėjo duokles už 3 mėnesius \$6.00 ir kad yra rengiama daug visokių pramogų del surinkimo daugiau pinigų Rusijos baduoliams. Delegačių raportas priimtas.

Kuopų delegačių raportai. Iš delegačių raportų pasirodė, kad kuopos gerame stovyje ir veikimas yra nemažas. Delegačių raportai priimti.

Patvarkymo vakarų delegatė pranešė, kad yra paskirta pirmas nedėdienis kiekvieno mėnesio L.M.P.S. organizacijai.

Skaitytas laiškas ir įnešimai nuo LMPS. 117 kp. ir priimtas.

Nutarta atspausdinti 2000 kortelių del gavi-mo naujų narių ir išrinkta komisija tam darbui atlikti: M. Lukauskaitė, E. Mačanskienė ir E. Klastauskienė, ir nutarta, kad būtų apmokėta iš Raj. izdo už kortelių atspausdinimą.

Nutarta, kad L.M.P.S. III-čias Rajonas paragintų L.M.P.S. C. Pild. Komitetą, kad jis išleisčių agitacijos lapelius del mainierių streikierių, kaip jie turi užsilaikyti laike streiko.

Nutarta, kad iš LMPS. III Raj. izdo būtų apmokama organizatorei kelionės išlaidos, jeigu kur važiuos organizuoti L.M.P.S. naujas kuopas, arba stiprinti silpnai gyvuojančias.

Rezignavus delegatei E. Mačanskienei iš F. of S. R. Liet. Skyriaus į jos vietą išrinkta d. Šniukienė.

Įnešimas LMPS. 117 kp., kad LMPS. III Raj. duotų įnešimą į centrą, kad jis išleisčių mažą laikraštį del Ateities žiedo Vaikų, — tą įnešimą didžiama balsų nutarta gražinti atgal 117 kuopai, nes Rajonas tokio įnešimo negalėjo priimti.

Didžiama balsų nutarta, kad paraginti L. M.P.S. Centro Pild. K-tą, kad jis kaip galint greičiau vaikų mokykloms vadovėlių išleisčių.

Didžiama balsų nutarta, kad kasierė visus pinigus padėtų į banką, ir jeigu kokių bilų rasis, kad būtų išmokama tik konferencijoj.

Buvo išneštos sekančios rezoliucijos:

1. Protesto rezoliucija prieš Lietuvos buo-žių valdžią. Priimta vienbalsiai.

2. Rezoliucija, užgirianti Amerikos Darbininkų Partiją. Priimta 19 balsų; kitos susilaukė.

3. Rezoliucija reikalaujanti atšaukti L.M.P. S. Pild. Kom. nutarimą prieš A. Darb. Partiją. Priimta 22 balsais prieš 12.

4. Protesto rezoliucija prieš "Liet. Pol. Kal. Fondo" steigėjas. Priimta 21 balsu prieš 11.

5. Užgyrimo rezoliucija "Vilnius" ir "Laisvės" pakraipos. Priimta 21 balsu prieš 12.

6. Protesto rezoliucija prieš Pild. K-to cen-zurą. Priimta 20 bals. prieš 10.

Didžiama balsų nutarta rezoliucijas pasiūsti į visus laikraščius, kokie tik talpins.

Laike rezoliucijų svarstymo nekuriuos dele-gatės apleido svetainę.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Brigh-ton Park.

Įplaukų buvo viso \$85.65

Išlaidų buvo nuo pereinamos konferen-cijos iki šiai \$18.75

Seniaus banke buvo \$25.13

Iš viso rajono izde randasi \$92.03

Pasibaigus konferencijai buvo pageidaujama, kad pakalbėtų d. Daubaras, bet jis jau buvo apleidęs svetainę. Buvo kviestas d. Jukelis, bet atsisakė.

Konferencija užsidarė 3:15 val. po pietų.

Konferencijos vedėjos:

Pirm. A. Kairienė,
Sekt. V. Navikaitė.

PROTOKOLAS

L.M.P.S. VIII-to Rajono 5-tos Konferencijos.

Konferencija atsibuvo Sausio 28, 1922 m., po No. 9 High St., Ansonia, Conn.

Kadangi organizatorė ir sus. sekr. nepribuvo, tai fin. sekr., d. K. Pakušaitė atidarė konferenciją kaip 12:45 dieną.

Konferencijos pirmininke išrinkta E. Malinauskienė; pagelbininke — A. Pilkauskienė; Sekretorė A. Valaitienė, sekr. pagelbininkė — M. Krasnickienė.

Mandatų peržiūrėjimo komisija: K. Pakušaitė, M. Raulinaičiūtė.

Delegačių pribuvo sekančiai:

83 kp., New Britain, Conn. — 1 del., A. Valaitienė.

18 kp., Hartford, — 2 del.: A. Kundrišiu-nienė ir M. Pilkauskienė.

15 kp., Ansonia, — 3 del.: M. Raulinaičiūtė, B. Lemcargienė, M. Denikienė.

12 kp., Waterbury, — 2 del.: M. Krasnickienė ir K. Jankeliunienė (nepribuvo).

42 kp., New Haven, — 2 del.: S. Šukaitienė ir A. Šaulunienė.

Sekretorės padarytas dienotvarkis perskaitytas ir priimtas.

Protokolas praeitos konferencijos vienbalsiai priimtas.

Rajono valdybos raportai: Sekr. rap. vienbalsiai priimtas. Raportas kas link maršruto priimta su patarimu, kad valdyba sauvališkai daugiau nesielgtų.

Fin. sekr. ir išd. raportai parodė, kad 12-ta kp., Waterbury, Conn., neužsimokėjo į Rajoną už 1921 m. Raportas priimtas.

Specialių komisijų raportai vienbalsiai priimti.

Nauji įnešimai:

Įnešta per 18 kuopą, kad Raj. rengtų prakalbų maršrutą. Nutarta rengt kaip greit bus galima, su patarimu, kad kuopos stengtųsi pačios padengt lėšas. Kalbėtojais parūpinti palikta Rajono valdybai.

Įnešta per 12 kuopą, kad Rajonas surengtų

koncertą badaujančiai Rusijai. Po apkalbėjimui pasirodė, kad prie dabartinių aplinkybių negalima to įvykdyti.

Valdyba 1922 metams:

Org. O. Giraitienė, 49 Liberty St., Hartford, Conn.

Sus. Sekr. V. E. Bagdonienė, 459 Zion St., Hartford, Conn.

Fin. Sekr. K. Pakušaitė, 557 Washington Ave., Waterbury, Conn.

Izd. E. Malinauskienė, 51 Sheffield St., New Britain, Conn.

Susivienijimo reikalai:

Delegatės iš LMPS. 3-čio susivažiavimo raportas atidėtas ant sekančios konferencijos.

Konferencijoj dalyvavo 9 delegatės, atstovaujančios 78 pilnai užsimokėjusias nares.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Hartforde, rugpjūčio mėn.

Apmokėjus bilas kasoj liekasi \$28.62.

Konferencija užsibaigė 4:15 val. po pietų.

Pirm. E. Malinauskienė,
Sekt. A. Valaitienė.

PROTOKOLAS

L.M.P.S. 7 Rajono, 6-tos Konferencijos, laikytos 9d. Balandžio, 1922, McKees Rocks, Pa.

Konferenciją atidarė org. A. Sliekienė 1:30 val. po pietų. Mandatų peržiūrėjimui paskyrė drauges M. Liepienę, P. Balšaitienę, A. Linkunienę. Pakol mandatus peržiūrėjo, drg. A. Sliekienė pasakė trumpą prakalbėlę, kuri draugėms labai patiko. Mandatų komisija pranešė, kad delegačių pribuvo 7, atstovaudamos 4 kp. Skaitytas ir priimtas dienotvarkis.

Pirmininke išrinkta A. Sliekienė. pagelbininke M. Liepienė.

Nutarta duoti sprendžiamą balsą Rajono valdybai ir atsilankiusioms draugėms be mandatu. Tokiu būdu delegačių viso dalyvavo 12.

Skaitytas praeitos konferencijos protokolas ir priimtas.

Sutvarkymui kuopų įnešimų išrinkta M. Liepienė.

Protokolų raštininkės raportas priimtas.

Organizatorės raportas priimtas.

Fin. sek. raportas priimtas. Išdininkės raportas priimtas.

Pinigų randasi išde \$11.04

Komisijų rajortai. Kas link nesutikimo 60 kuopos knygų komisijos raportas priimtas.

Rajono knygų peržiūrėjimo komisija nepribuvo. Pikniko rengimo komisija pranešė, kad negalima gauti vieta 4 d. liepos. Palikta 32 kp. surengti piniką.

81238

Liel. TSR
Knygu Rūmā
Knygu
Saugykla

Kuopų įnešimai. 60 kp. įnešimas, kad būtų rengiamas draugiškas piknikas, priimtas vienbalsiai. Diena nuskirta 4 liepos.

Įnešta rezoliucija prieš A. D. P. Už rezoliuciją balsavo 8; 4 susilaikė nuo balsavimo.

Antra rezoliucija — užgirt "Motery Balso" pakraipą ir taktiką; 9 balsai už rezoliuciją, 3 susilaikė nuo balsavimo.

Nutarta rengti draugišką vakarienę pirmoj gegužės. Pusė pelno eis Rusijos badaujantiems.

Nutarta paaukoti iš Rajono izdo \$10 Rusijos baduoliams.

Drg. J. Pačiauskas pridavė aukų 7 Rajonui 2 dolerių.

Kita konferencija nutarta laikyti Pittsburgh, Pa.

Konferencija užsadarė 5 val. vakare.

Pirm. A. K. Sliėkienė,

Prot. Rašt. J. Vestartienė.

L.M.P.S. 1 KUOPAI.

Gegužės 8 d. aplačiau per O. Šimoliuniūtę nuo 1 kuopos reikalavimą, kad joms išaiškinti smulkmeniškai, per "Motery Balsą", apie \$84 administracijos išlaidų, kurie buvo paskelbta "Motery Balse" No. 3.

\$23.02 yra už stampas; \$1—bankai išlailos už sugražinimą vieno čekio ir \$60 administratorės alga už pirmas dvi savaites rugpjūčio mėn.

Gal būt tuloms atrodys keista, kad lapkričio mėnesį paskelbta alga už rugp., todėl aš čia ir tą paaiškinsiu. Apie liepos mėnesį pasibaigė čekių knygu ir kol padarė naują, prisiėjo vartoti laikini čekiai, kurie paimta iš bankos. Šiuos čekius Undžienė, dirbdama administracijos ofise, pamiršo įtraukti į išlaidų knygą, tokiu būdu, jie užsiliko iki aš juos įtraukiau į knygą lapkričio mėnesį.

Tatai labai gerai žinojo d. Undžienė, kuri ir tą įnsimą darė. Mat svarbu prisikabinti prie "kairosios", tai reikia visoki būdai vartoti.

E. N. Jeskevičiūtė,

Buvusi "M.B." Adm.

KAS REMIA "MOTERŲ BALSĄ"?

L.M.P.S. 10 kuopa, Newark, N. J., matyt, rūpinasi "Motery Balso" gerove. Prisdėjo prie jo parėmimo su auka \$10.00.

L.M.P.S. 119 kuopa, Royalton, Ill., nors dar jaunutė ir narėmis nelabai skaitlinga, bet ji deda pastangas, idant pagerinus savo organą "Motery Balsą". Ji prisdėjo su auka \$10.00.

Viso suaukuota \$\$20.00.

Tos kuopos, kurios dar nieko nerengėte šiais

metais del "Motery Balso", tai ateinančią vasarą parengkite bent po vieną pikniką arba išvažiavimą del jo..

Širdingai ačiu už aukas.

O. Šimoliuniūtė,
"Motery Balso" Adm.

REZOLIUCIJOS.

ALDLD. 7 Rajono rezoliucijos: Užuojautos rez. Politiniams Kaliniams; Užgirimio rez. "Darbininkų Tiesos"; Užuojautos rez. Amerikoj Streikuojantiems Darbininkams; Užgyrimo rez. L.P.K.G.F.; Protesto rez. prieš "Vilni"; Protesto rez. prieš "Laisvę"; Protesto rez. prieš A.L. D.L.D. Centro Komitetą; Rez. užgirianti L.M.P. S. Pild. Kom. užimtą poziciją — 8 kp., Lawrence, Mass. Rez. atšaukimui priimtos rez. prieš L.M.P.S. Pild. Kom. — 4 kp. Elizabet, N J.

RED. ATSAKYMAI.

Korespondentei, Brighton, Mass. — Apie tą patį dalyką buvo rašyta ketvirtam "M. B." numerij. Netilps.

L. M. P. S. A. REFERENDUMAS I, 1921 m.

Kuopų dalyvavo 80. par. 1—už 514, prieš—294; par. 2 už—330, prieš 708; par. 3—už 708, prieš—51; par. 4—už—797, prieš—75; par. 5—už 761, prieš—58; par. 6—už—511, prieš—325; par. 7—už—738, prieš—30; par. 8—už—548, prieš—291; par. 9—už—518, prieš—279; par. 10—už—780, prieš—31; par. 11—802, prieš—50; par. 12—už—799, prieš—60; par. 13—už—835, prieš—26; par. 14—už—950, prieš—17; par. 15—už—787, prieš—3; par. 16—už—836, prieš—23; par. 17—už—751, prieš—; par. 19—už—841, prieš—; par. 20—už—835, prieš—4; par. 21—už—844, prieš—; par. 22—už—838, prieš—2; par. 23—už—803, prieš—11.

Pagal šio referendumo lentelės, LMPSA. IIIsuvažiavimo tarimai liekasi priimti. Išskirus tarimą 2, kuriame pasakyta: kada "Motery Balsas eis tankiau, kaip syki į mėnesį, tai pakėlimą mėnesinių mokesčių spręs Pildomasis Komitetas. Tas tarimas didžiūma balsų atmetas.

O. Šimoliuniūtė,
LMPS. Centro Sekretorė.

L.M.P.S.A. REFERENDUMAS II, 1921 m.

Skyrius I.

Kuopų dalyvavo 68. Par. 1—už723, prieš—16; par. 2—už—736, prieš—; par. 3—už—745, prieš—.

Skyrius II.

Kuopų dalyvavo 68. Par. 1—už—729, prieš—2.

Skyrius III.

Kuopų dalyvavo 68. Par. 1—už—736, prieš—; par. 2—už—640, prieš—68; par. 3—už—738, prieš—; par. 4—už—732, prieš—; par. 5—už—589, prieš—6; par. 6—už—743, prieš—.

Skyrius IV.

Kuopų dalyvavo 68. par. 1—už—694, prieš—43; par. 2—už—648, prieš—67; par. 3—už—542, prieš—192; par. 4—už—735, prieš—; par. 5—už—677, prieš—36; par. 6—už—688, prieš—49; par. 7—už—739, prieš—; par. 8—už—730, prieš—15; par. 9—už—627, prieš—106.

Skyrius V.
Kuopų dalyvavo 68. Par. 1—už—722, prieš—2; par. 2—už—723, prieš—; par. 3—už—698, prieš—30; par. 4—už—720, prieš—4; par. 5—už—610, prieš—55; par. 6—už—714, prieš—1; par. 7—už—663, prieš—60, par. 8—už—665, prieš—35.

Skyrius VI.
Kuopų dalyvavo 68. Par. 1—už—689, prieš—35; par. 2—už—718, prieš—; par. 3—už—668, prieš—54; par. 4—už—696, prieš—4; par. 5—už—697, prieš—.

Skyrius VII.
Kp. dalyvavo 68. Par. 1—už—600, prieš—158; par. 2—už—721, prieš—; par. 3—už—728, prieš—21; par. 4—už—738, prieš—1; par. 5—už—732, prieš—; par. 6—už—738, prieš—9; par. 6—už—734, prieš—4; par. 7—už—734, prieš—1; par. 8—už—741, prieš—; par. 9—už—741, prieš—; par. 10—už—746, prieš—.

Skyrius III.
Kp. dalyvavo 68. Par. 1—už—530, prieš—311 par. 3—už—737, prieš—16; par. 4—už—500, prieš—223.

Skyrius IV.
Kp. dalyvavo 68. Par. 3, 4, 5, 6, 7, 8—už—665, prieš—39.

Skyrius V.
Kp. dalyvavo 68. par. 1—už—716, prieš—5; par. 2—už—726, prieš—12.

Skyrius VI.
Kp. dalyvavo 68. Par. 5—už—760, prieš—; par. 6—už—759, prieš—; par. 7—už—692, prieš—17; par. 3—už—688, prieš—63; par. 4—už—533, prieš—137; par. 5—už—605, prieš—54; par. 6—už—541, prieš—112; par. 7—už—565, prieš—107; par. 8—už—477, prieš—181; par. 9—už—516, prieš—152; par. 10—už—515, prieš—153; par. 12—už—531, prieš—139; par. 13—už—481, prieš—162; par. 18—už—505, prieš—124; par. 19—už—550, prieš—78.

Skyrius VIII.
Kp. dalyvavo 68. par. 1—už—735, prieš—; par. 4—už—703, prieš—50; par. 6—už—655, prieš—55; par. 7—už—581, prieš—64; par. 1—už—719, prieš—1; par. 7—už—720, prieš—; par. 8—už—591, prieš—64; par. 1—už—570, prieš—21; par. 7—už—655, prieš—32; par. 10—už—683, prieš—29; par. 12—už—657, prieš—23; par. 13—už—581, prieš—77.

Skyrius IX.
Kp. dalyvavo 68. Par. 1—už—719, prieš—2; par. b—už—646, prieš—41; par. c—637, prieš—54.

Skyrius X.
Kp. dalyvavo 68. Par. 1—už—701, prieš—2; par. 6—už—674, prieš—13.

Skyrius XIV.
Kp. dalyvavo 68. Par. 1—už—720, prieš—.

Skyrius XV.
Kp. dalyvavo 68. Par. 4—už—711, prieš—; par. 6—už—701, prieš—10.

TAISYKLĖS RAJONAMS.

Kp. dalyvavo 68. par. 2—už—717, prieš—1; par. 3—už—691, prieš—; par. 11—už—707, prieš—; par. 13—už—718, prieš—; par. 14—už—698, prieš—10; par. 18—už—696, prieš—; par. 6—už—619, prieš—29; par. 7—už—659, prieš—102; par. 19—už—606, prieš—41; par. 20—už—598, prieš—74.

Pagal šią referendumo lentelę L.M.P.S. naujoji konstitucija priimta ir nuo šio laiko įeina į galę. Tai nuo pasirodymo šio referendumo visos LMPS. kuopos ir narės turėsime laikytis pagal naują konstituciją.

LMPS. Centro Sekretorė. O. Šimoliuniūtė,

P. S. Čia tikrai skelbiu abelną sutrauką, nes de-dant visą balsavimą, tai būtų užėmę labai daug vietos, idant tą taip brangią vietą sunaudoti svarbesniems straipsniams, tai redakcinė komisija nutarė nedėti smulkme-niško balsavimo, o tiktai sutraukas.

O. Šimoliuniūtė, LMPS. Centro Sekr.

“Moterų Balso” Knygų Katalogas:

Ką Kiekviena Motina Privalo žinoti....	25c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas ..	20c.
Kūdikių Priežiūra	25c.
Šeimyna Seniau, dabar ir Ateity	15c.
Šeimyna Socialistinė Darbininkų Valst. 10c.	
“M. B.” Kompletas 1916—1917 metų....	2.50
“M. B.” Kompletai 1918 metų.....	2.50
“Rusijos Revoliucijos Istorija”	1.00

Svetimos Laidos.

<i>Ant Rytojaus po Socialės Revoliucijos</i>	35c
<i>Ta pati apdaryta</i>	60c
<i>Jono Biliuno Biografija</i>	50c
<i>Ta pati apdaryta</i>	75c
<i>Istorija Socializmo Suvienytose Valstijose</i> 1.00	
<i>Ta pati apdaryta</i>	1.50
<i>Atmosfera arba oro gazai ir jų ypatybės apd.</i> 75c	
<i>Karolio Markso Teorinė Sistema apd.</i>	1.50
<i>Ženyba ir žmogaus Gyvenimo Siekinys</i> 15c.	
<i>Kodel Bažnyčia Priešinasi Socializmui....</i>	15c.
<i>Organizuokitės</i>	5c.
<i>Moteris Kapitalizmo Gadynėj....</i>	15c.
<i>Tveriamasis Revoliucinis Socializmas</i>	25c.
<i>Valstybė ir Revoliucija. Apdaryta</i>	75c.
<i>Anarchizmas ir Socializmas. Apd.</i>	60c.
<i>Mokslinio Socializmo Išsiplėtojimas. Apd.</i> 75c.	
<i>Iš Komunistų Programos. Apdaryta....</i>	55c.
<i>Pirm III Kom. Internacinalo Kongreso</i> 8c.	
<i>“Kas gi tie Bolševikai ir Sovietai?”</i>	10
<i>Revoliucija ir Moteris</i>	10
<i>Ant “Rus. Rev. Ist.” duodame 30 nuošimtį.</i>	
<i>Ant savo laidos duodame 50 nuoš.; ant sve-timos laidos — 25 nuoš.</i>	
<i>Skaitykite ir platinkite šias knygas.</i>	

“MOTERŲ BALSO” KOMPLETAI UŽ 1919 ir 1920 METUS JAU GATAVI.

Kas norite turėti dvejų metų sutrauką viso darbininkų judėjimo, ypatingai iš darbininkų judėjimo, tas būtinai privalo įsigyti šias abi kny-gas. Jose yra daug rašinių, kurie ilgai nenustos savo svarbos.

L. M. P. S. kiekviena kuopa privalo turėti savo archive ne tik šių metų kompletus, bet ir 1917 ir 1918 m., nes tai yra puikus atspindis visos L. M. P. S. darbuotės. Prie to, yra ir doku-mentai, kuriuose telpa visi mūsų tarimai.

Kompletų kaina \$2.50 vienas egz.

DAINŲ SURAŠAS:

Auštant Aušrelei, duetas merginų balsams	
Aušta švinta, Saulė teka, 4-riems lyg. bal	25c.
Dienelės Liuosybės, 4-riems mišriems bal.	
Jaunystės Nelaimės, solo su pianu.....	25
Jaunuolės Draugės, 4-riems lygiems bal.	
Gegutė ir našlaitė, duetas merginoms.....	25
Jau šviečia Rytuose, 4-riems balsams.	
Nauji Laikai kad Atėjo, 4-riems balsams....	25
Žiema ir Giria, 4-riems balsams.....	20

“M. B.” Administracija.

455 Grand St., Brooklyn, N. Y.